

ΠΑΝΔΘΗΝΔΙΑ

ΕΤΟΣ Ε' 28 ΦΕ-
ΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1905

ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΟΙ ΑΦΟΡΙΣΜΟΙ ΠΕΡΙ ΣΤΡΑΤΟΥ

Εάν αντιμετώποι δύο τεθώσιν ομάδες, ὧν ἡ μία πειθαρχική καὶ ὀργανωμένη, δυσχερὲς εἶναι νὰ ὀρμηθῇ, ὅποια τις ἀπαιτεῖται τῆς ἄλλης ἀριθμητικῆ ὑπεροχῆ, ὅπως, ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς κατὰ τὰ λοιπὰ ὄρους, λογισθῶσιν ἴσαι κατὰ τὴν δύναμιν. Αἱ ἐν ὀμάδι τινὶ ἀπαντῶσαι ὕλικαὶ καὶ πνευματικαὶ ιδιότητες ὑπονομεύουν ἀλλήλας. Ὑπὸ ὀργάνωσιν εἰς τὸν κύβον ὑψοῦνται.

Ὁ πρὸς τυφλὴν ἀνατρεφόμενος ὑπακοὴν ἀδίκως φοβεῖται τοῦ ἀνθρωπισμοῦ αὐτοῦ τὴν ἀπώλειαν. Δὲν κινδυνεύει τὸ παράπαν εἰς μηχανὴν νὰ μεταβληθῇ ἄψυχον. Ἡ ἐκουσία τῆς θελήσεως ὑποταγῆ ἀπετέλεσε τὸ πρῶτον πρὸς τὸν πολιτισμὸν βῆμα, καὶ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐμόρφωσεν αὐτὴ τὸν πολίτην. Δούλος πρότερον τῶν ὀρμῶν αὐτοῦ ἄρχει ἐφεξῆς ἑαυτοῦ, ὅστις τὴν θέλησιν αὐτοῦ εἰς λογικὰ καθυπέταξεν ἐλατήρια.

Ὁ ἀξιωματικὸς, ὅστις ἐπικρίνει, ἀντὶ ἀνεπηρέαστος ἐκ τῶν ἰδίων αὐτοῦ γνώμων νὰ ἐκτελῇ τὴν διαταγὴν τοῦ ἀνωτέρου· ὁ ὀπλίτης, ὁ ὁποῖος εἰς τοὺς δειλοὺς προσέχει τῆς καρδίας του παλμὸς μᾶλλον ἢ εἰς τὸ πρόσταγμα, δὲν εἶναι μόνον ὡς στρατιῶται ἀχρηστοί, ἀλλὰ καὶ ὡς πολῖται ἐλάσσονος εἶναι ἀξίας.

Οὐδεὶς εἶναι πρόπον νὰ ἀρχῇ καὶ διατάσῃ, ἐὰν δὲν ἐδιδάχθῃ πρότερον νὰ ὑπακούῃ, διότι τὸ πρόσταγμα δὲν εἶναι πρᾶξις τῆς ἀνθαιρέτου διαθέσεως, ἀλλὰ χρεωστῆ νὰ ἦναι λελογισμένης θελήσεως ἀναγκαῖα συνέπεια. Ὅστις ἔμαθε νὰ ὑπακούῃ μετὰ λογισμοῦ διατάσσει.

Καὶ ἡ μᾶλλον τυφλὴ ὑπακοὴ ἐντὸς πάντοτε τῶν ὀρίων τοῦ σκοποῦ ἐννοεῖται· ἐντὸς δὲ αὐτοῦ ἀπολύτως. Ἡ πεποιθήσις, ἣν ὁ διαταχθεὶς σχηματίζει, ὅτι καταστροφὰς συνεπάγεται ἡ τῆς διαταγῆς ἐκτέλεσις, δὲν δικαιολογεῖ τὴν παρακοὴν, ἀρκεῖ ἡ διαταγὴ νὰ ἦναι ἀπόρροια τῆς ἐλευθέρως καὶ εἰσυνειδήτου πεποιθήσεως τοῦ διατάσσοντος. Ἄλλ' ἐὰν τὰ πρὸς τὸ καθῆκον ἀντίθετα διατάσῃ: τὴν μετὰ τῶν πολεμίων ἔνωσιν, τὴν κατὰ τῶν οἰκειῶν ἐπίθεσιν, τὴν ἀναίμακτον τῶν ὀπλων παράδοσιν ἢ τὴν προδοσίαν τῆς χώρας, τότε τὸ καθῆκον τοῦ κατωτέρου δὲν εἶναι μόνον τὴν ἀρνησὶν ν' ἀντιτάξῃ, ἀλλὰ καὶ χεῖρα ὀφείλει νὰ ἐπιθέσῃ ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρου. Ἐπίσης ἀν φρενοπάθειαν ὑποστή ὁ ἀνώτερος, τῆς ὑποταγῆς παύει τὸ καθῆκον καὶ δικαίωμα, διὰ τὸ μὴ εἶναι ἐλευθέρων τὴν τοῦ διατάσσοντος βούλησιν.

Ὑπακοὴν εἰς τὰ προστάγματα αὐτοῦ ἐκεῖνος ὀφείλει νὰ προσδοκᾷ, ὅστις πλὴν τοῦ δικαίωματος καὶ τὴν δύναμιν ἔχει τῆς ἐπιβολῆς, ζῶσαν δὲ ὑπακοὴν ἐκεῖνος, ὅστις κατόρθωσε τὰς συνειδήσεις νὰ κατακτήσῃ καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην. Ὁμαλὸν καθίστησι τὸ ἔδαφος τῆς ὑπακοῆς ἢ περὶ τοῦ ἀρχηγοῦ πεποιθήσις· ὅτι εἶναι ἰκανὸς καὶ κατάλληλος· ὅτι εἶναι ἀμερόληπτος καὶ δίκαιος· ὅτι εἶναι ἀντικειμενικὸς καὶ φιλόπατρις· ὅτι δὲν ζητεῖ ἢ τὰ δυνατὰ καὶ χρησιμα καὶ ὅτι οὐδεμίαν ἐπιβάλλει εἰς κανένα θυσίαν, εἰς ἣν δὲν εἶναι καὶ αὐτὸς οὗτος πρόθυμος ἐν δεδομένη περιπτώσει.

Μεγίστην ἀσκούσιν ἐπιτροπὴν αἱ προσωπικαὶ ιδιότητες τοῦ ἀρχηγοῦ· ἔχουσι δὲ τόσῳ με-

ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ

Στή Δδα Ἀντιγόνη Τ.

Ἐσὲ πρωτόειδα, ἢ τὴν ἄλλη,
Τὴν Παναγιά τὴ μαντηλοῦσα,
Ποῦ ταπεινά τὴν προσκυνοῦσα
Πίσω ἀπὸ ἓνα μανουάλι;

Στὴν ἐκκλησία τὴ μεγάλη
Σὰν πῆγαινα καὶ σὰ γυροῦσα,
Σ' ἓναν ἐξώστη ἐσὲ θωροῦσα
Μὲ τὴν ἐσάρπα στὸ κεφάλι.

Ἐσὲ πρωτόειδα, ἢ τὴν ἄλλη,
Δὲν ξέρω, μὰ κ' οἱ δύο ἀγάμι
Γίνατε ἢ μία ποῦ ποθοῦσα,

Σὺ μὲ τὴ σάρπα στὸ κεφάλι,
Ποῦ σὸν ἐξώστη σὲ θωροῦσα,
Κ' ἢ Παναγιά ἢ μαντηλοῦσα.

ΕΠΙΘΑΛΛΜΙΟ

Ἄννα, τὰ δάκρυα χύθησαν στὴ λήκνθο τῆς Δήθης,
Ὅμως ἐοὺ σὰ χεῖλη σου μὴ τήνε φέρεις, μὴ,
Κι' ἂν τόσον ἐτυράγγησες, δὲν ἀπολησμονήθης,
Μὲ τὴν ἀγάπη πλάστηκαν οἱ ἔγνοιες καὶ οἱ καῦμοί.

Σὰ φύλλα τοῦ χεινόπωρου ποῦ τὰ σκορπᾶει τὰ γέρι,
Τὰ περασμένα πίσω σου, ὦ μὴ τὰ ρίξεις, μὴ,
Κι' ἢ πεδαμένη ἀγάπη μας εἶχ ἓνα καλοκαῖρι,
Κι' ὡς τῶζωναν σὰ σύγγερον οἱ ἔγνοιες καὶ οἱ καῦμοί.

Ἀπόψε μὲν δλάκαιρη ζωὴ κἂν ἀπαρηθήθης,
Κἂν ἄλλη θάσαι ἀπ' αἶθρο, μὴ μὲ ξεχάσεις, μὴ,
Κι' ὄσο γιὰ μένα, πέσανε στὴ λήκνθο τῆς Δήθης,
Μαζὶ μὲ τόσα δάκρυα, οἱ ἔγνοιες καὶ οἱ καῦμοί.

[Κατὰ μίμησιν]

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

ΑΙ ΑΠΟΚΡΕΩ ΕΝ ΕΠΤΑΝΗΣΩ,

Ο Ἐπτανήσιος ἐκ φύσεως εἶναι προσκλινῆς εἰς τὰς διασκεδάσεις. Ἡ μακρὰ διαβίωσις του ὑπὸ τοὺς Βενετοὺς τὸν προσοικεῖωσε λεληθότως πρὸς τὰς συνηθείας τοῦ λαοῦ ἐκείνου, οὕτως ὥστε καὶ μετὰ πάροδον πολλοῦ χρόνου ἀφ' οὗ ἀπῆλθον οἱ Βενετοὶ ἀπὸ τὰς Ἰονίους νήσους, ἔμειναν τὰ ἴχνη τῆς ἐδῶ διαμονῆς των ἀποτυπωμένα καὶ δυσεξίτηλα. Εἶναι ἀληθές ὅτι ἡ φύσις τοῦ Ἐπτανήσιου καὶ τοῦ Βενετοῦ εἶναι ἐγγενῆς καὶ ὡς ἐκ τούτου παρατηρεῖται μεγαλύτερα ἢ ἐπίδρασις τῶν ἡθῶν καὶ τῶν ἔξεων τῆς γαληνοτάτης πολιτείας τοῦ ἁγίου Μάρκου ἐπὶ τῶν Ἰονίων νήσων. Ἡ θαλασσοκράτωρ Βενετία ἐπὶ αἰῶνας ἦτο κυρίαρχος τοῦ Ἰονίου πελάγους, μετὰ θυσιῶν δὲ ὑπερήσπιζε τὰς ἐπτὰ νήσους, ἐμποδίζουσα νὰ κατακτηθῶσιν ὑπὸ ἄλλου κράτους. Ἡ Ἐπτανήσιος παρέμεινε ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Βενετῶν μέχρι τῆς πτώσεως τῆς Βενετικῆς Πολιτείας (1797).

Εἰς τὴν Βενετιαν αἱ ἀπόκρεω ἦσαν περιλάλητοι καὶ πολυτελεῖς, καὶ αἱ κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ἀγόμεναι ἑορταὶ εἶχον χαρακτῆρα, τρόπον τινά, ἔθνικόν. Φυσικὸν ἦτο ἡ Ἐπτανήσιος νὰ μιμηθῇ τὸ carnevale ¹⁾ τῶν Βενετῶν, τὸ ὁποῖον ἀφοῦ διήλθεν ὄλας τὰς βαθμίδας τοῦ νόμου τῆς ἐξελίξεως διτηρήθη μέχρι τῆς σήμερον. Αἱ ἑορταὶ τῶν ἀπόκρεω ἐν Ἐπτανήσῳ ἤρχιζαν ἀπὸ τῆς δευτέρας ἡμέρας τῶν Θεοφανεῶν καὶ διτηρεῖτο μέχρι τῆς Κυριακῆς τῆς Τυροφάγου.

Κατὰ τὰς ἀπόκρεω ἐπιτρέπετο εἰς τὰς γυναῖκας αἱ ὁποῖαι διῆγον βίον μοναστικὸν καὶ περιορισμένον, νὰ ἐξέλθωσι φέρουσαι προσωπεῖα. Αἱ μετῃμφισμένα γυναῖκες ἐκαλοῦντο μάσκαρες διότι ἔφερον προσωπεῖον (maschera).

Ἐπὶ Βενετοκρατίας ἐν Ἐπτανήσῳ τὸ προσωπεῖον ἐπιτρέπετο καθ' ὄλας τὰς ἡμέρας τοῦ ἔτους· ἐπειδὴ ὅμως ἐγίνοντο κατασχέσεις, οἱ κατὰ καιροὺς προβλεπταὶ διὰ προκηρῦξεως ἡμπόδιον τὸν μεταμφισμόν ²⁾ κατὰ τὰς μὴ ἑορτασίμους ἡμέρας.

Κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν ἀπόκρεω παρετηρεῖτο ἡ ἰσοπέδωσις πάσης κοινωνικῆς τάξεως. Ἡ χαρὰ καὶ ἡ ἀναψυχὴ ἀπέσπων τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τοὺς τύπους, ἐδίδον θάρρος εἰς τὸν ὄχλον

¹⁾ Ἐκ τοῦ λατινικοῦ carne-vale = χαίρε κράς.

²⁾ Βλέπε τὰ ἐν τῷ ἀρχαιοφυλακίῳ Ζακύνθου Registro ducale, terminazioni et ordini 1487—1672. Libri Proclami Atti del consiglio della Comunità.

καὶ συγκαταβατικότητι εἰς τοὺς εὐγενεῖς καὶ τὰς ἀρχάς, ὥστε νὰ ἐπιτρέπεται κάθε εἶδους ἀστεϊότης καὶ ἀθυροστομία.

Τὰ παιδιὰ καὶ ὁ λαὸς ἔπαλλον εἰς τοὺς δρόμους:

Siora mascara ve conosco
se de bianco se de rosso
se de verde se de giallo
siora mascara andemo al ballo.

Οἱ εὐγενεῖς εἶχον ἴδιον μεταμφισμόν. Ἐφόφορον μαῦρον μεταξωτὸν μανδύαν μὲ καλύπτραν καὶ τρίκοχον πῖλον. Τὰ προσωπεῖα τῶν ἀνδρῶν ἦσαν λευκά, τῶν δὲ γυναικῶν μαῦρα. Ἐν Κερκύρῳ αἱ ἑορταὶ καὶ διασκεδάσεις ἐγίνοντο παρὰ τὴν κατεδαφισθεῖσαν Porta Reale. Αἱ ἵλαραι ἀπόκρεω τῶν χρόνων τῆς ἐνετικῆς ἰσχύος τοῦ Μοροζίνη παρήρχοντο ὑπὸ τὴν τρίπυλον αὐτὴν στοάν, τὴν λιθόκτιστον καὶ ἐπιβλητικὴν, ἡ ὁποία ἦτο εἶδος μεσαιωνικοῦ ναοῦ μὲ τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας ἀνηρητημένην εἰς τὸ βάθος, καὶ περὶ τῆς ὁποίας λαϊκὴ ἐν Κερκύρῳ παράδοσις ἀναφέρει ὅτι οἱ χωρικοί, οἱ κατερχόμενοι πρώτην φορὰν εἰς τὴν πόλιν, προσέφερον εἰς τὴν εἰκόνα τῆς Θεομήτορος διάφορα ἀναθήματα. Ἡ εἰκὼν αὐτὴ συνώδευε τοὺς καταδίκους οἵτινες ἐμελλε νὰ ἀπαγχονισθοῦν εἰς τὸν ἀπέναντι τῆς Porta Reale λόφον.

Ἐν Ζακύνθῳ, κατὰ τὰ τέλη τοῦ δεκάτου πέμπτου αἰῶνος, ἐτελοῦντο ἀγῶνες καὶ διασκεδάσεις. Ἐν τῷ φρουρίῳ, ἐνθα ὑπῆρχεν ἡ πόλις τότε, ὁ προβλεπτής προσεκάλεσε τοὺς εὐγενεῖς καὶ τὰς ἀρχάς, διὰ νὰ διασκεδάσουν. Εἰς τὸν χορὸν ἔλαβε μέρος ὁ δρθόδοξος καὶ δικτικὸς κληρὸς. Τὸ τοιοῦτο δὲν ἦτο ἀσυνήθες καὶ ἐν Βενετία, ὅπου ἐχόρευον οἱ καρδιναῖοι.

Ἡ ἐπισημοτέρα ἑορτὴ κατὰ τὰς ἀπόκρεω ἐν Ζακύνθῳ ἦσαν οἱ ἵπποδρομικοὶ ἀγῶνες, τοὺς ὁποίους ἐκάλουν τότε giostira ἢ tornèο, καὶ ἐτελοῦντο τὴν Πέμπτην τῆς Τυροφάγου. Τὸ ὄρισμένον στάδιον ἦτο ἡ Πλατεία Ρούγα. Ἐκοσμεῖτο ὁ δρόμος οὗτος, ἀπὸ τὰ παραθύρα ἐκρέμαντο στέφανοι καὶ τάπητες, καὶ αἱ γυναῖκες μὲ τὰ προσωπεῖα παρηκολούθουν τὸν ἀγῶνα.

Ἡ ὄραία αὐτὴ ἑορτὴ τῶν ἵπποδρομικῶν ἀγῶνων, ὅπου ἐπεδεικνύετο ὁ πλοῦτος καὶ ἡ ἐπιτηδειότης τῶν εὐγενῶν, ἔπαυσε δυστυχῶς

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΛΥΚΑΙΟΥ

Τὸ Λύκαιον εἶνε ἐν τῶν ὑψηλοτέρων ὄρεων τῆς Πελοποννήσου, κείται πρὸς Δυσμὰς τῆς Μεγαλοπόλεως καὶ ἀνήκει σήμερον ἐξ ἡμισείας εἰς τὸν δῆμον Λυκοσοῦρας τῆς Μεγαλοπόλεως καὶ τὸν δῆμον Ἀνδριταίων τῆς Ὀλυμπίας. Ἀποτελεῖται ἐκ πολλῶν μεμονωμένων κορυφῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων σχηματίζονται εἰς ἱκανὸν ὕψος, μικρὰ ὄροπέδια, παρέχοντα ἀρκετὰς εὐφόρους γαίας εἰς τοὺς κατοίκους τῶν διαφόρων ἐπ' αὐτοῦ εὐρισκομένων χωρίων.

Κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἢ ἐπὶ τοῦ Λυκαίου καὶ πλησίον τούτου χώρα ἐλέγετο Παρρασία καὶ ἀπετέλει μοῖραν τῆς Ἀρκαδίας. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τούτου ἐλατρεύετο ὁ Ζεὺς ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Λύκαιος, ἐν δὲ τῷ κατὰ τὴν Ἀνατολικὴν αὐτοῦ πλευρᾷν κειμένῳ χωρίῳ Κρητέα ἐμυθολογεῖτο, κατὰ τινὰ Ἀρκαδικὴν παράδοσιν, ὅτι ἐγεννήθη ὁ Ζεὺς.

Ἐπὶ τῆς δυσμικῆς πλευρᾶς τοῦ Λυκαίου ἀρchetαι εἰς τῶν ἐπισημοτέρων ποταμῶν τῆς Πελοποννήσου, ἡ Νέδα, περίφημος ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ἱστορίᾳ πρὸ πάντων διὰ τὴν ἡρωϊκὴν ἀμυναν τῶν Μεσσηνίων ὑπὸ τὸν Ἀριστομένη ἐν τῷ δυχρῷ φρουρίῳ τῆς Εἵρας, ἧτις κείται παρὰ τὴν ὄχθην αὐτῆς, οὐχὶ πολὺ μακρὰν τῶν πηγῶν, πλησίον τοῦ σημερινοῦ χωρίου Κακαλίτρι.

Πρὸς τὸν Λύκαιον Δία συνεδέετο στενῶς ἡ Νέδα ὡς μία τῶν θρηψασῶν τούτον ἐπὶ τοῦ Λυκαίου τριῶν νυμφῶν.

Τὸ ταξείδιον ἐπὶ τοῦ Λυκαίου εἶνε ἀρκετὰ ἐπίπονον καὶ ὁμως οὐδ' ὁ μᾶλλον δύσκολος ταξειδιώτης θὰ μετανοήσῃ διὰ τὰς κακουχίας, εἰς ἃς θὰ ὑπόβληθῇ, ἀν ἀποφασίσῃ νὰ ἀνέλθῃ ἐπὶ τούτου καισυγχρόνως μετὰ



Εἰκ. 1. — Λύκαιος Ζεὺς

τῆς μελέτης τῶν ἀρχαιοτήτων νὰ ἀπολαύσῃ τὴν δροσερότητα καὶ τὸν ρωμαντισμὸν τῶν τοπείων τοῦ Λυκαίου καὶ τῶν παρὰ τὴν Νέδα χωρίων.

Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Λυκαίου εἰς ὕψος 1400 μέτρων εὐρίσκειτο τὸ ἱερὸν τοῦ Λυκαίου Διός.

Ἡ λατρεία τοῦ Διὸς ἐπὶ τῶν ὑψηλοτέρων ὄρεων ἦτο συνήθης ἐν Ἑλλάδι. Καὶ αἱ κορυφαὶ τοῦ Ταύγету καὶ τῆς Ἰθώμης ὡς καὶ πολλῶν ἄλλων ὄρεων ἦσαν τόποι λατρείας τούτου. Ἦτο πολὺ φυσικὸν ὁ Ζεὺς, ὡς θεὸς τοῦ φωτός καὶ προσωποποιῶν τὸν αἰθέρα, νὰ λατρεύεται ἐπὶ τόπων ὑψηλῶν, διαρκῶς ὑπὸ τοῦ φωτός περιλουομένων, ἐνθα οὗτος εὐρίσκειτο σχεδὸν ἐν τῷ στοιχείῳ αὐτοῦ, ἐν τῷ αἰθέρι.

Τὸ ἱερὸν τοῦ Λυκαίου Διὸς ἀπετελεῖτο ἐξ ἐνὸς μεγάλου βῆμου κατασκευασθέντος διὰ τῆς τέφρας τῶν προσφερομένων θυσιῶν καὶ ἐκ τοῦ τεμένους, ἧτοι χώρον γῆς περιορισμένου διὰ σειρᾶς λίθων καὶ ἀφιερωμένου εἰς τὴν λατρείαν τοῦ θεοῦ.

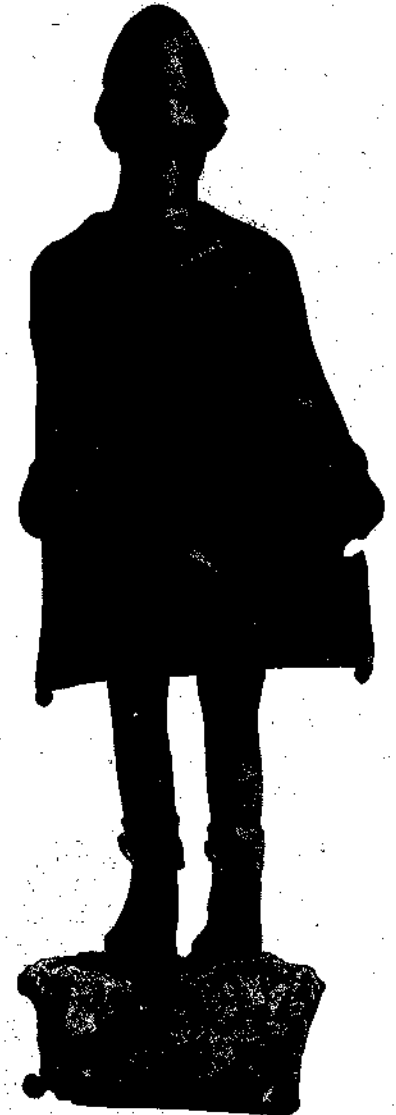
Εἰς τὸ τέμενος δὲν ἦτο ἐπιτετραμμένον νὰ εἰσέλθῃ τις, ὁ δὲ παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν ταύτην εἰσερχόμενος, ἂν μὲν ἐπραττε τοῦτο ἐκουσίως, ἐπρεπε νὰ ἀποθάνῃ, ἂν δ' εἰσήρχετο ἐν ἀγνοίᾳ, ἐξωρίζετο. Ὡς ἐκ τούτου τὸ τέμενος ἐκαλεῖτο καὶ ἄβατον, ὁ δὲ καταδιωκόμενος διὰ τὴν παράβασιν τῆς διατάξεως περὶ τοῦ ἀβάτου ἐλέγετο ἔλαφος, ὧφειλε δὲ πᾶσα χώρα, εἰς ἣν οὗτος ἤθελε καταφύγῃ, νὰ ἀποδώσῃ αὐτὸν εἰς τοὺς Ἀρκαδας, ὅπως ὑποστῇ τὴν ποινήν του.

Τὸ ἱερὸν τοῦ Λυκαίου Διὸς ἦτο κοινὸν πάντων τῶν Ἀρκαδῶν ἱερόν.

Ἐνεκα τοῦ ἱεροῦ τὸ Λύκαιον ἐκαλεῖτο καὶ Ἀρκαδικὸς Ὀλυμπος καὶ ἱερὰ τῶν Ἀρκαδῶν κορυφή.

Ἡ λατρεία τοῦ Λυκαίου Διὸς ἦτο περίφημος καθ' ὅλην τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα, διότι κατ' ἔθιμον, οὐτινος ἢ ἀρχῆς δὲν εἶνε γνωστῆ, ἐθυσιαζόντο εἰς τὸν Λύκαιον Δία καὶ ἄνθρωποι, βρέφη, ὅπως ἀκριβέστερον λέγει ἡ παράδοσις.

Τὴν βάρβαρον ταύτην θυσίαν λέγεται ὅτι εἰσήγαγεν ὁ Λυκάων, ὅστις δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὁ μυθικὸς ἐθνάρχης τῶν Ἀρκαδῶν. Περὶ τούτου ἐλέγετο ἀκόμη ὁ καὶ περὶ τοῦ Ταντάλου, τοῦ γνωστοῦ προπάτορος τῶν Πελοπιδῶν λεγόμενος μῦθος, ὅτι δηλαδὴ φιλοξενήσας ποτὲ τὸν Δία καὶ θέλων νὰ δοκιμάσῃ



Εἰκὼν 2. — ΕΡΜΗΣ — ΕΚ ΤῶΝ ΑΝΑΣΚΑΦῶΝ ΤΟΥ ΛΥΚΑΙΟΥ

τὴν πανσοφίαν αὐτοῦ, προσέφερεν εἰς αὐτὸν ἀνθρώπινον κρέας, ἀλλ' ὁ Ζεὺς ἐνοήσας τοῦτο ἀνέτριψε μετ' ἀγανακτῆσεως τὴν τράπεζαν. Ἀποτέλεσμα τῆς ὀργῆς τοῦ Διὸς ἦτο τότε ὁ κατακλυσμός τοῦ Λυκαίου.

Τὸ ἀσύνηδες ἐν Ἑλλάδι ἄγριον ἔθιμον τῶν ἀνθρωποθυσιῶν ἔκαμεν ὥστε νὰ λέγονται περὶ τοῦ τεμένους τοῦ Λυκαίου Διὸς διάφορα ἄλλα παραδόξα καὶ μυθώδη πράγματα ὅτι δηλαδὴ ὁ εἰσερχόμενος εἰς τὸ τέμενος, ἄνθρωπος ἢ ζῷον, δὲν παρεῖχε σκιάν καὶ ὅτι ὁ γευόμενος

τῶν ἐκ τῶν θυσιῶν τοῦ Λυκαίου προσεχομένων σπλάγγνων, ἂν κατὰ τύχην ἔτρωγε καὶ σπλάγγνον ἀνθρώπου θυσιασθέντος, μεταβάλλετο εἰς λύκον, ἐξηγηθροπιζετο δὲ πάλιν μετὰ ἐννέα ἔτη, ἂν κατὰ τὸ δαίσημα τοῦτο δὲν ἔτρωγεν ἐκ νέου ἀνθρώπινον κρέας.

Οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς πολλὰκις μνημονεύουσι τὸ ἱερὸν τοῦ Λυκαίου Διὸς, ἀφορμὴν λαμβάνοντες πρὸ πάντων ἐκ τῶν ἀνθρωποθυσιῶν, ὁ δὲ Πανσανίας, ὅστις ἐπεσκέφθη τὸ Λύκαιον κατὰ τὸ τέλος τοῦ 2 αἰῶνος μ. Χ., ἀναφέρει

ἐν τῇ Περιηγήσει τῆς Ἑλλάδος, ἐν τῷ 38ῳ κεφαλαίῳ τῶν Ἀρκαδικῶν, καὶ περὶ τοῦ ἱεροῦ πολλὰς λεπτομερείας. Διὰ τὰ γνωρίσματα οἱ ἀναγνώσται, ὅσοι τυχὸν δὲν ἔσχον ποτὲ τὴν περιέργειαν νὰ ἀναγνώσωσι τὸν Πausανίαν, τὸν τρόπον καθ' ὃν ὁ πολίτιμος οὗτος ἀρχαῖος Ὁδηγὸς τῆς Ἑλλάδος, ἱστορεῖ τὰ ἀξιοθέατα καὶ ἀξιωματικὰ χωρία τῆς Ἑλλάδος τῆς ἐποχῆς του, ἀναφέροντες ἐπὶ λέξει τὸ σχετικὸν πρὸς τὸ ἱερόν τοῦ Λυκαίου χωρίου τούτου.

Τὸ δὲ ὄρος παρέχεται τὸ Λύκαιον καὶ ἄλλα ἐς θαῦμα καὶ μάλιστα τότε. Τέμενός ἐστιν ἐν αὐτῷ Λυκαίου Διός, ἔσοδος δὲ οὐκ ἔστιν ἐς αὐτὸ ἀνθρώποις ὑπεριδόντα δὲ τοῦ νόμου καὶ ἐσελθόντα ἀνάγκη πᾶσα αὐτὸν ἐνιαυτοῦ πρόσω μὴ βιώναι. Καὶ τότε ἐπιλέγεται τὰ ἐντὸς τοῦ τεμένους γενόμενα ὁμοίως πάντα καὶ θηρία καὶ ἀνθρώπους οὐ παρέχονται σκιάν. . . Ἔστι δὲ ἐν τῇ ἄκρᾳ τῇ ἀνωτάτῳ τοῦ ὄρους γῆς χῶμα, Διὸς τοῦ Λυκαίου βωμός, καὶ ἡ Πελοπόννησος τὰ πολλὰ εἰσι ἀπ' αὐτοῦ σύνοπτος· πρὸ δὲ τοῦ βωμοῦ κίονες δύο ὡς ἐπὶ ἀνάσχιοντα ἐστήκασιν ἥλιον, ἀετοὶ δὲ ἐπ' αὐτοῖς ἐπίχρουσι τὰ γε ἐπιπαλαιότερα ἐπεποιήγντο. Ἐπὶ τούτου τοῦ βωμοῦ τῷ Λυκαίῳ Διὶ θύουσιν ἐν ἀπορρήτῳ πολυπραγμονήσαι δὲ οὐμοὶ τὰ ἐς τὴν θυσίαν ἤδ' ἦν. . .

Ἡ γλῶσσα εἶνε ἀρκούντως ἀπλή καὶ εὐληπτος, ὥστε νομίζω ὅτι δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ παραθέσω καὶ μετάφρασιν τοῦ κειμένου. Τὰ χωρία εἶνε ἐνδεικτικὰ καὶ διὰ τὸ σύστημα, ὅπερ ἀκολουθεῖ ἐν τῷ βιβλίῳ αὐτοῦ ὁ Πausανίας· ὀλίγη τοπογραφία, μνεῖα καὶ κατὰ τὸ δυνατὸν ἀκριβῆς περιγραφή· σφαιρομένων μνημείων καὶ πρὸ πάντων ἐπιζήτησις ἀφηγήσεως θαυμασίων, διὰ τὰ γίνεται τεμπροτέρᾳ ἢ ἀνάγνωσις, εἶνε τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τούτου.

Ἐπὶ τοῦ Πausανίου ὀδηγούμενος ὁ Leake ἀνεγνώρισε κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος τὸν βωμὸν τοῦ Λυκαίου Διὸς ἐπὶ μιᾶς τῶν ὑψηλοτέρων κορυφῶν τοῦ Λυκαίου καλουμένης Ἀη-Λιάς ἐκ τινος μικροῦ ἐκκλησιδίου τοῦ ἁγίου τούτου, εὐρισκομένου παρ' αὐτήν.

Ἐπὶ τῆς κορυφῆς ταύτης ἐφαίνοντο πολλὰ μικρὰ δοτὰ, περὶ τῶν ὁποίων οἱ χωρικοὶ διηγούντο, ὅτι προήρχοντο ἐξ αἰχμαλώτων ἀλωνισθέντων ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἢ ὑπὸ τῶν Τούρκων. Διὰ τὸ περιεργον ἀναφέρομεν καὶ τὸ σχετικὸν μέρος δημοτικοῦ ᾠματός σημειωθὲν ὑπὸ τοῦ Ross τῷ 1839.

Ὅτ'ο χαρδάκι τοὺς ἐξανδαλώσανε,
Ὅτ'ην σκάλαν τοὺς ἐσκαλώσανε,
Ὅτ'ὸν ἅγιον Ἥλιον τοὺς ἐλυώσανε.

Σήμερον ὁ Ἀη-Λιάς ἀνήκει εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ χωρίου Καρυῶν τῆς Λυκοσούρας, τελεῖται δ' ἐπ' αὐτοῦ κατ' ἔτος πανήγυρις τῶν πέριξ μικρῶν χωρίων τὴν 27 Ἰουλίου κατὰ τὴν μνήμην τοῦ Προφήτου Ἥλια.

Ἀπὸ τοῦ 1902 μοὶ ἀνετέθη ὑπὸ τῆς ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας νὰ ἀνασκάψω εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς Ἀρκαδίας, ὅπου σφίζονται λείψανα ἀρχαίων πόλεων ἢ ἱερῶν. Ὡς ἦτο πολὺ φυσικόν, προτίμησα ἐν ἀρχῇ ἀπὸ πάσης ἄλλης θέσεως τὸ Λύκαιον.

Καὶ αἱ ἀρχαῖαι παραδόσεις καὶ μάλιστα τὰ καταφανῆ λείψανα ἀρχαιοτήτων ἐπὶ τοῦ Λυκαίου προδικάζουν τὴν προτίμησιν ταύτην.

Ὁ αὐτὸς Πausανίας ἐν τῷ προμνημονευθέντι 38 κεφαλαίῳ τῶν Ἀρκαδικῶν ἀναφέρει, ὅτι ἐπὶ τοῦ Λυκαίου πλὴν τοῦ ἱεροῦ τοῦ Λυκαίου Διός, ὑπῆρχε καὶ ναὸς τοῦ Πανός καὶ Ἰπποδρόμος, ἐν ᾧ ἐτελοῦντο οἱ ἀγῶνες τῶν Λυκαίων. Καὶ τοῦ Ἰπποδρόμου ἡ θέσις ἦτο ἤδη γνωστὴ ἐν ἀρχῇ τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἐξ ὀλίγων σφαιρομένων ἀκαλύπτων λειψάνων τούτου, ἡ δὲ Γαλλικὴ ἐπιστημονικὴ ἀποστολή, ἣτις κατὰ τὸ τέλος τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως εἶχε κατέλθῃ μετὰ τοῦ Μαΐζωνος εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἐδημοσίευσεν καὶ μικρὸν τοπογραφικὸν σχέδιον τῆς θέσεως αὐτοῦ μετὰ τῶν σφαιρομένων λειψάνων ἐν τῷ περιφώνῳ συγγράμματι Blouet: Expédition scientifique de Morée.

Αἱ ἀνασκαφαὶ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας, ὡς διηύθηνα ἐγώ, ἐγένοντο ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Λυκαίου Διὸς ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Ἀη-Λιά καὶ ἐν τῷ Ἰπποδρόμῳ.

Ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Λυκαίου Διὸς δὲν ὑπῆρχον, ὡς εἶπομεν, σπουδαῖα οἰκοδόμηματα, ἀλλὰ μόνον ὁ βωμὸς κατεσκευασμένος διὰ τῆς συσσωρεύσεως τῆς τέφρας τῶν θυσιῶν, καὶ τὸ τέμενος.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο δὲν ἔχει τι τὸ διακριτικόν, ἀναγνωρίζεται δὲ μόνον ἐκ τῆς γραμμῆς τῶν λίθων, ἣτις περιώριζε τὸν χώρον του, καὶ ἦν εὐτυχῶς δὲν ἔτυχε νὰ μετακινήσωσιν οἱ χωρικοὶ καὶ οἱ ποιμένες, οἱ συνήθεις ἐπισκέπται τοῦ Ἀη-Λιά. Τὸ τέμενος εὐρίσκεται βορείως τοῦ μικροῦ ἐκκλησιδίου τοῦ Ἀη-Λιά, εἶνε δὲ μικρὸν ὄροπέδιον ἐκτάσεως περίπου 120 μέτρων καὶ πλάτους 60 μέτρων καλούμενον σήμε-



ΕΙΚΟΝ 3. — ΑΓΓΛΑΜΑΤΙΟΝ ΝΕΑΝΙΣΚΟΓ — ΕΚ ΤΩΝ ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ ΤΟΥ ΛΥΚΑΙΟΥ

ρον Ταβέρνα, διότι κατὰ τὴν πανήγυριν τοῦ Ἀη-Λιά, ἐπ' αὐτοῦ τοποθετεῖται τὸ πρόχειρον οἰνοπαντοπωλεῖον, τὸ ἀναγκασιότατον διὰ πᾶσαν χωρικὴν πανήγυριν παράστημα.

Παρὰ τὴν βορείαν πλευρὰν τοῦ τεμένους ὑφούται ἀποτόμως ἡ κορυφή, ἐφ' ἣς ὑπάρχει ὁ βωμός. Αὕτη ἔχει σχῆμα μαστοειδές, ἡ δὲ ἄκρᾳ αὐτῆς εἶνε 20 περίπου μέτρα ὑψηλότερον τοῦ τεμένους.

Ἡ ἀνασκαφὴ ἡμῶν ἀπέδειξεν, ὅτι ἡ ἄκρᾳ

τῆς κορυφῆς ταύτης μέχρι βάθους 2 περίπου μέτρων συνίστατο ἐκ τέφρας καὶ πολλῶν μικρῶν δοτῶν καὶ τεμαχίων ἀγγείων, μεθ' ὧν ὑπῆρχον καὶ πολλοὶ ὀγκώδεις λίθοι, ὅπως ἐμποδίζωσι νὰ παρασύρονται ταῦτα ὑπὸ τῶν ἰσχυρῶν ἀνέμων καὶ τῶν βροχῶν. Ταῦτα ἀπετέλουν τὸν περιφώνον βωμὸν τοῦ Λυκαίου Διός. Ἐν Ἑλλάδι ἦτο πολὺ σῆθηδες νὰ κατασκευάζωνται βωμοὶ διὰ τῆς συσσωρεύσεως τῶν ὑπολειμμάτων τῶν θυσιῶν, εὐρέθησαν δὲ τοι-

ΟΙ ΔΥΣΤΥΧΙΣΜΕΝΟΙ*

ΑΓΑΠΗΤΕ ΜΟΥ ΜΑΚΑΡ ΑΛΕΞΕΓΕΒΙΤΣ

Δύο ημέραις επέρασαν χωρίς να σάς γράψω, φίλε μου, μα είχα πολλές φροντίδες και βράσανα.

Ο Μπουτίκοφ ήλθε στο σπίτι προχθές ήμουν μόνη. Τόσο ταραχθήκα όταν τον είδα, που δεν ήμπορούσα να κινηθώ από τη θέση μου. Έμπήκε με το γέλιο του εκείνο το άνοικτο, έπληρε μιὰ καρέκλα κ' εκάθισε. Έγώ εκάθισα σε μιὰ γωνιά και άρχισα να εργάζομαι. Έπαισε να γελά. Μου φαίνεται πως ή όψις μου του έκαμεν εντύπωση είμαι τόσο ισχνή τώρα τελευταία. Μ' εκνύταξε πολλήν ώρα και προσεκτικά. Έπειτα άρχισε να μου μιλή. Δεν ενθυμούμαι τί αποκρίθηκα και έγέλασε. Έμεινε μιάν ώρα δλόκληρη. Μ' ερώτησε διάφορα πράγματα. Όταν ήθελε να φύγη, μου έπιασε το χέρι και μου είπε (είνε τα ίδια του τα λόγια): «Βαρβάρα Αλεξέγεβνα, σάς λέγω μεταξύ μας πως ή Άννα Φεδορόβνα, ή συγγενής σας και δική μου φίλη, είναι ένα άνάξιο πλάσμα. Παρεπλάνησε την εξαδέλφη σας και κατέστρεψε και σάς. Άλλά κ' εγώ σ' αυτή την περίσταση εφάνηκα ένας άθλιος όμως, αυτά συμβαίνουν κάθε ήμέρα στη ζωή! Κ' έγέλασε δυνατά. Έπειτα είπε πως δεν ήξερει να μιλήση με ώραιες φράσεις και γι' αυτό με λίγες λέξεις είπε ότι θέλει να μου δώση το όνομά του, πως είχε χρέος να μου αποδώση την τιμή μου, πως είναι πλούσιος πως μετά τον γάμο θα με πάρη στο χωριό του, πως δεν θα ξαναέλθη στην Πετρούπολι, μιὰ άηδέστατη πόλι, πως έχει έναν άνεπιό, έναν τιποτένιο και πως θέλει με τον γάμον αυτόν ν' αποκτήση νομίμους κληρονόμους. Μου είπε πως με τη ζωή που περνά, γρήγορα θα πεθάνω και επί τέλους μ' ερώτησε αν χρειαζομαι τίποτε.

Η πρότασίς του μου έκαμε τέτοια εντύπωση που, δεν ήξερω γιατί, άρχισα να κλαίω. Εκείνος ένόμισε πως έκλαια από εγνωμοσύνην και μου είπε πως πάντα μ' έπιστευε καλή, ευαίσθητη και μορφωμένη, μα ήθελε, πριν το άποφασίση, να μάθη τή ζωή μου λεπτομερώς. Έπειτα ερώτησε για σάς, του είπαν πως είσθε άνθρωπος με άρχις ευγενείς στο τέλος μ' ερώτησε αν πεντακόσια ρούβλια άρκούν για

όσα έχετε κάμει για μένα. Του είπα πως ό,τι έχετε κάμει για μένα δεν ήμπορεί να πληρωθή με χρήματα. Μου άπήνησε πως αυτά είναι άνοησίαις, πως είμαι άκόμη νέα και διαβαίω σίχους, πως τα μυθιστορήματα είναι ή άπώλεια των κοριτσιών, πως τα βιβλία διαφθείρον, και πως κανένα βιβλίο δεν εγγίζει αυτός. Έπειτα μου είπε πως πρέπει να σκεφθώ ώριμος, πως οι νέοι δεν πρέπει ν' άποφασίζουν έλαφρά, και πως πολύ επιθυμεί να άκούση από μένα το ναί, πως αν δεν δεχθώ, θα άναγκασθώ να πανδρευθώ μιὰ Μοσχοβίτισσα, επειδή ώρκίσθηκε να άποκληρώση τον άνεπιό του. Όταν έφευγε, άφησε άπάνω στο τραπέζι μου πεντακόσια ρούβλια, μολονότι εγώ δεν ήθελα να τα δεχθώ, και είπε ν' αγοράσω ζαχαρωτά. Έσκέφθηκα πολύ, φίλε μου, έβασάνισα τον νού μου, τέλος άποφάσισα. Πρέπει να δεχθώ την πρότασί του, να πανδρευθώ. Αυτός μόνον ήμπορεί να πλύνη το αίσχος μου, να μου δώση όνομα τίμιο, να με πάρη από τη δυστυχία και της στερήσει. Τι έχω να περιμένω από το μέλλον; Η Φεδόρα λέγει πως δεν πρέπει ν' άφίνη κανείς την τύχη του να φεύγη, ... μα τί έχει να κάνη εδώ ή τύχη; Όμως δεν βλέπω και άλλη διεξοδο για μένα, άνεκτίμητέ μου φίλε. Τι να κάμω; Η εργασία κατέστρεψε την υγεία μου. Να δεχθώ θέσι; Θα μ' έσκότωνε ή πλήξις. Έπειτα είμαι φιλάσθητη και όπου και να πάω, θα είμαι βάρος για τους άλλους. Βέβαια ό γάμος αυτός δεν είναι παράδεισος, μα τί να κάνω, φίλε μου, μήπως έχω τίποτε άλλο να εκλέξω;

Δεν σάς συμβουλευθήκα. Ηθέλησα να μη ζητήσω άλλη συμβουλή. Η άπόφασίς μου είναι άμετάκλητη και θα την είπώ του Μπουτίκοφ. Είναι υποχρεωμένος να φύγη για υποθέσεις του. Ο Θεός γνωρίζει αν θα είμαι ετυχιμένη. Η ζωή μου θα είναι δική του, αλλά το έχω άποφασίσει. Λέγουν πως είναι καλός άνδρωπος, θα με υπολήπτεται. Ίσως και εγώ θα τον υπολήπτωμαι. Τι άλλο, να περιμένω από τον γάμο μας. Σάς τα λέγω όλα, Μακαρ Αλεξέγεβιτς. Είμαι βεβαία πως θα αισθανθώτε όλο τον πόνο μου. Μη θελήσετε να με μεταπεισείτε. Στην άρχή ήμουν πολύ ταραγμένη, μα τώρα τί με περιμένει, δεν ήξερω. Το ξέρει ό Θεός!..

Ήλθε ό Μπουτίκοφ και άφίνω το γράμμα μου άτελείωτο. Είχα πολλά να σάς γράψω άκόμα. Ο Μπουτίκοφ είνε εδώ!

ΑΓΑΠΗ ΜΟΥ, ΒΑΡΒΑΡΑ ΑΛΕΞΕΓΕΒΝΑ,

Σου άπαντώ άμέσως, άγάπη μου, άμέσως, να σου είπώ, άγάπη μου, πως είμαι σαν χαμένος. Μα όχι, να... χθές εδάψαμε τον Γκόρσκοφ. Ναι, αυτό είναι Βάρεγκα, αυτό. Ο Μπουτίκοφ έκαμε μιὰ ευγενική πράξι. Μόνον, άγαπητή μου, έτσι άμέσως δέχεσαι; Βέβαια ή θέλησις του Θεού τα φέρνει έτσι είναι, δηλαδή εδώ υπάρχει ή θέλησις του Θεού και ή πρόνοια του Πλάστου είναι θεία και άνεξερεύνητη, και ή τύχη μας επίσης, — ή Φεδόρα βέβαια σκέπτεται την ευτυχία σου. Χωρίς άμφιβολία θα ήσαι τώρα ευτυχισμένη, άγάπη μου, αξιολατρευτή μου, άγγελέ μου, — όμως γιατί, Βάρεγκα, τόσο βιαστικά; Ναι, έχει υποθέσεις... Ο κ. Μπουτίκοφ, βέβαια, μα ποιός δεν έχει; Θα έχη και αυτός όπως όλοι... Τον είδα όταν έφευγε από το σπίτι σου. Καλό έξωτερικό. Είναι πολύ ώραιος άνδρας. Όμως δεν πρόκειται γι' αυτό, αν είναι ώραιος άνδρας, μα δεν ήξερω τί γράφω. Και τώρα, πως θ' άλληλογραφούμε; Κ' εγώ πως θα μείνω μόνος; Άγγελέ μου, τα σκέπτομαι όλα, τα σκέπτομαι όλα, όπως μου το έγγραφες, όλα αυτά τα σκέπτομαι. Είχα φθάσει στη δωδεκάτη σελίδα του έργου που άντιγράφω την ώρα που μ' έπλάκωσε αυτή ή είδησις! Θα φύγη, άγάπη μου, θα χρειασθής λοιπόν χίλια πράγματα, ύποδήματα, φορέματα, γνωρίζω ακριβώς ένα κατάστημα, όδός Πίσων. Θυμήσου πως σου το περιέγραφα. — Μα όχι! Γιατί αυτό, άγάπη μου; Τι σκοπεύεις να κάνης; Δεν ήμπορείς να φύγης τώρα, είναι άδύνατον, άπολύτως άδύνατον. Έχεις ν' αγοράσης χίλια πράγματα, πρέπει να πάρης ένα άμάξι. Έπειτα είναι τέτοιος καιρός τώρα! Κτύταξε λοιπόν πως βρέχει πλημμύρα, και είναι τόση υγρασία και... και θα κρυολογήσης, άγγελέ μου. Η καρδούλα σου θα κρυώσει! Φοβάσαι τον ξενον αυτόν, και όμως θέλεις να φύγης! Και ποιός θα μείνη κοντά μου; Ναι, ή Φαιδόρα λέγει πως μεγάλη ευτυχία σε περιμένει... μα ή γυναίκα αυτή είνε κακή και θέλει την καταστροφή μου. Θα πάς στον έσπερινό, άγάπη μου; Θα πάω για να σε ιδώ. Είναι αλήθεια, άγάπη μου, είναι πολύ αλήθεια πως είσαι κόρη μορφωμένη, ε-

νάρετη και ευαίσθητη, μα, ως πάρη καλλίτερα τη Μοσχοβίτισσα! Τι λές, άγάπη μου; Άς πάρη τη Μοσχοβίτισσα. — Θα έλθω να σε ιδώ, Βάρεγκα μου, άμα σκοτεινιάση, θα έλθω να μείνω μιὰ ώρα μαζί σου. Τώρα ή ήμέρες αρχίζουν να μικραίνουν, άμα άρχίση να νυκτώνη θα τρέξω στο σπίτι σου. Βέβαια, θα έλθω να περάσω μιὰ ώρα μαζί σου σήμερα, άγάπη μου. Τώρα περιμένεις τον Μπουτίκοφ, μα εσθός που φύγη, τότε... Περιμένέ με, άγάπη μου, θα έλθω...

ΜΑΚΑΡ ΔΙΕΒΟΥΣΚΙΝ

27 Σεπτεμβρίου

ΦΙΛΕ ΜΟΥ ΜΑΚΑΡ ΑΛΕΞΕΓΕΒΙΤΣ

Ο κ. Μπουτίκοφ είπε ότι πρέπει εξαπαντος να έχω τρεις δωδεκάδες πουκάμισα από λινό της Ολλανδίας. Και έχομε τόσο λίγον καιρό. Ο κ. Μπουτίκοφ θυμόνει και λέγει πως όλα αυτά τα κουρέλια θέλουν τόσες φροντίδες. Ο γάμος θα γίνη μετά πέντε ήμέρες, την επάνριον άμέσως φεύγομε. Ο κ. Μπουτίκοφ είναι βιαστικός και λέγει πως δεν έχομε καιρό να χάνωμε σε άνοησίες. Είμαι κατακουρασμένη δεν ήμπορώ να σταθώ στα πόδια μου. Έχω χίλια πράγματα να κάμω, θα προτιμούσα να λείψουν όλα αυτά. Έπειτα, δεν έχω άρκετή δαντέλλα, πρέπει ν' αγοράσω ό κ. Μπουτίκοφ λέγει πως δεν θέλει τη γυναίκα του ντυμένη σαν μαγειρίτσα, και πως θα ήμαι ή πρώτη στο χωριό του. Λοιπόν ηγαίνετε, σάς παρακαλώ, στην κυρία Σιφόν, όδός Πίσων, και είπτήε της να στείλη μερικά κορίτσια και να έλθη και αυτή. Είμαι άρρωστη. Κάνει πολύ κρύο στη νέα μας κατοικία. Και τί άκαταστασία! Η θεία του κ. Μπουτίκοφ είναι στα τελευταία της, από γηρατεία, άλλ' ό Μπουτίκοφ λέγει πως δεν είναι τίποτε και θ' αναλάβη. Οι ύπηρέται μας όλοι τρέχουν εδώ κ' εκεί. Δεν έχω κανένα για να σάς στείλω το γράμμα μου και θα το ρίξω στο ταχυδρομείο. Παρ' όλίγον να λησμονήσω το σκονδαιότερο. Είπατε της κυρίας Σιφόν ν' άλλάξη άφευκτως τη δαντέλλα σύμφωνα με το δείγμα που της έδειξα χθές. Είπατε της άκόμη πως άλλαξα γνώμη για το επανωφοράκι, και να βάλη κέντημα. Άλήθεια, άκόμα: στο μονόγραμμα των μανδηλιών να ήναι ψηλό το κέντημα και όχι ίσιο. Μην το λησμονήσετε, ψηλό! Άκόμα κάτι που θα το λησμονούσα: συστήσετε της, να ζήσετε, να βάλη στο επανωφόρι μι-

* Συνέχεια από σελίδος 276.

κρούς φλόγγους από καρδονάκι, και στον κολλάρο να βάλω δαντέλλα ή ένα πλατύ φαλμπαλά. Όλα να της τα είπτε, σας παρακαλώ, Μάκαρ Άλεξέγεβιτς.

Δική σας
B. Δ.

Υ. Γ.—Είμαι άνω κάτω με της παραγγελίες που σας αναθέτω. Τι να κάνω; προχθές έτρεχα όλη την ημέρα και είμαι άρρωστη. Δεν θα κακώσετε, Μάκαρ Άλεξέγεβιτς. Είμαι τόσο άνησυχη. Ποιό θα είναι το τέλος όλων αυτών, φίλε μου, αγαπητέ μου, καλέ μου Μάκαρ Άλεξέγεβιτς; Δεν τολμώ ν' αντικρύσω το μέλλον μου. Προσισθάνομαι όλοένα κατιτί και είμαι σάν ζαλισμένη.

Υ. Γ.—Για το όνομα του Θεού, μη λησμονήσετε τίποτε απ' όσα σας είπα. Φοβούμαι μην κάνετε λάθος. Θυμάσθε: το κέντημα ψηλό και όχι ίσιο.

ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΒΑΡΒΑΡΑ ΑΛΕΞΕΓΕΒΙΤΣ

Έκαμα όλες της παραγγελίες σου Η κυρία Σιφόν λέγει πως είχε μόνη της σκεφθή το ψηλό κέντημα, πως είναι προτιμότερο. Δεν ήξερω αν εκατάλαβα καλά. Έπειτα μου έγραφε για φαλμπαλά. Μου μίλησε και αυτή για φαλμπαλά. Μόνο, αγάπη μου, πως λησιμόνησα τί μου είπε. Θυμούμαι μόνον πως μιλούσε πολύ. Τι φλύαρο δηλκό! Έχασα τα νερά μου, αγάπη μου. Ούτε στο γραφείο δεν έπηγα σήμερα. Έχεις άδικο όμως, αγαπητή μου, να απελίζεσαι. Είμαι έτοιμος να τρέξω σε όλα τα μαγαζιά για σένα. Μην απελίζεσαι, αγάπη μου. Ίσως όλα θα τελειώσουν καλά. Ό καταραμένος φαλμπαλάς, όλο αυτόν σκέπτομαι, δεν μ' αφήνει ήσυχο· θα έλθω να σε ιδώ, άγγελέ μου, βέβαια θα έλθω· ήλθα μάλιστα δυό φορές έως τη θύρα του σπιτιού. Μά πάντα ό Μπουίκοφ, ό κ. Μπουίκοφ δηλαδή είνε πάντα θυμωμένος· νά, όχι αυτό... Δεν ήξερω επιτέλους!

ΜΑΚΑΡ ΔΙΕΒΟΥΣΚΙΝ

ΚΥΡΙΕ ΜΑΚΑΡ ΑΛΕΞΕΓΕΒΙΤΣ

Για τ' όνομα του Θεού, τρέξτε άμέσως στού χρυσοχόου. Πήτε του να μην κάνει τα σκουλαρίκια με μαγαγαριτάρια ούτε με σμαράγδια. Ό κ. Μπουίκοφ λέγει πως θα είναι πολύ ακριβά. Λέγει πως τον καταστρέφουμε. Χθές μου είπε

πως αν ήξερε ότι θα γίνουν τόσα έξοδα, δεν δεν θα το αποφάσιζε ποτέ. Σάν να τα εξήτησα εγώ όλα αυτά! Έκείνος τα διάταξε. Δεν τολμώ να του απαντήσω θυμόνει τόσο εύκολα! Τι θα γίνει;

B. Δ.

ΑΓΑΠΗ ΜΟΥ, ΒΑΡΒΑΡΑ ΑΛΕΞΕΓΕΒΝΑ.

Πολύ καλά, δηλαδή ό χρυσοχόος λέγει: πολύ καλά. Έγώ ήθελα να σου γράψω πως έπεσα άρρωστος και δεν ήμπορώ να σηκωθώ. Νομίζεις πως γίνεται επίτηδες, ν' άρρωστήσω τώρα που μ' έχεις ανάγκη. Και για να σου τα πώ όλα, ό Έξοχώτατος φαίνεται άσχηρός και έκαμε παρατηρήσεις του Αϊμίλιου Ίβάνοβιτς. Τόσο εφώναζε, που επιτέλους δεν ήμπορούσε πιά. Όλα σου τα γράφω. Ήθελα ακόμα να σου είπω κάτι, φοβούμαι όμως μήπως σε ζαλίζω. Είμαι, αγάπη μου, ένας κουτός και άπλός άνθρωπος· γράφω όπως μου έρχονται τα πράγματα· για αυτό δεν έχουν ενδιαφέρον· δεν ήξερω επιτέλους!

Δικός σου

ΜΑΚΑΡ ΔΙΕΒΟΥΣΚΙΝ

29 Σεπτεμβρίου

ΑΓΑΠΗΤΗ ΜΟΥ ΒΑΡΒΑΡΑ ΑΛΕΞΕΓΕΒΝΑ

Είδα σήμερα τη Φεδόρα, αγαπητή μου. Μου είπε πως πανδρεύεσαι αύριο, πως φεύγεις με θάυριο, πως ό κ. Μπουίκοφ ένοίκιασε και τα άλογα. Διά τον Έξοχώτατο σου τα είπα χθές. Άκόμα κάτι: εκύτταξα τον λογαριασμό, δεν έχει λάθος· πολύ ακριβά όμως. Μά γιατί ό κ. Μπουίκοφ θυμόνει μαζί σου; Αγάπη μου, να ήσαι ευτυχισμένη! Είμαι πολύ χαρούμενος ναί, θα ήμαι πολύ χαρούμενος όταν θα ήσαι ευτυχισμένη. Θα ήρχόμουν στην εκκλησία, αγάπη μου, μά δεν ήμπορώ, πονεί ή μέση μου. Λοιπόν, τώρα πως θα γράφουμε, αγάπη μου; Ναί, έφάνηκες πολύ γενναία στη Φεδόρα. Έκαμες μια καλή πράξη, αγαπητή μου. Και για κάθε καλή πράξη σου θα έχης την εύλογία του Θεού. — Η καλαίς πράξεις πάντα ανταμείβονται, και ή άρετή στεφανώνεται πάντα από τη θεία δικαιοσύνη, νωρίς ή άργά. Αγάπη μου, έχω πολλά να σου γράψω· να σου γράφω κάθε ώρα, κάθε στιγμή, πάντοτε! Έχω ακόμα ένα βιβλίο σου· άφησέ μου το, αγάπη μου, χάρισέ μου το, αγαπητή μου. Όχι πως έχω τόση

επιθυμία να το διαβάσω. Μά το ξέρεις και συ, αγάπη μου, έρχεται ό χειμώνας, ή νύχτες θα ήναι άτέλειωτες, θα μελαγχολώ· τότε θα το διαβάσω αυτό, αγάπη μου· θα φύγω από το δωμάτιό μου και θα κατοικήσω στο παλαιό σου σπίτι· θα το νοικιάσω της Φεδόρας. Ποτέ δεν θα χωρισθώ από την αγαθήν αυτή γυναίκα. Και είναι και τόσο εργατική! Χθές έπηγα και την ξαναείδα, την κατοικία σου. Το έργοχειρό σου είναι ακόμα στην ίδια θέση, δεν το άγγισε κανείς. Έκύτταξα το κέντημα. Άφησες και διάφορα κουρέλια. Στο συρτάρι του τραπέζιού σου εδρήκα μερικά φύλλα χαρτί· σ' ένα από αυτά είνε γραμμένο: «Κύριε Μάκαρ Άλεξέγεβιτς, σας γράφω»— τίποτε άλλο. Κάποιος θα σε διέκοψε στο σπουδαιότερο μέρος. Το κρεβατάκι σου εύρίσκεται στη γωνία... Αγάπη μου!!! Λοιπόν, υγίαινε, υγίαινε. Για τ' όνομα του Θεού, γράψε μου δυό λόγια μια ώρα γρηγορότερα σ' αυτό μου το γράμμα.

ΜΑΚΑΡ ΔΙΕΒΟΥΣΚΙΝ

15 Σεπτεμβρίου

ΑΝΕΚΤΙΜΗΤΕ ΜΟΥ ΦΙΛΕ ΜΑΚΑΡ ΑΛΕΞΕΓΕΒΙΤΣ

Όλα τελείωσαν! Η τύχη μου αποφασίσθηκε. Τι θα ήναι δεν ήξερω, υποτάσσομαι στη θέληση του Κυρίου. Αύριο φεύγομε. Σας άποχαιρετώ για τελευταία φορά. άνεκτίμητε φίλε μου, αγαπητέ μου ευεργέτη. Μη λυπάσθε εξ αίτιας μου, ζήσετε ευτυχής, μη με λησμονήτε, και ή εύλογία του Θεού ως ήναι μαζί σας! Συχνά θα σας συλλογίζομαι, θα σας θυμούμαι στην προσευχή μου. — Τώρα τελειώνει μια περίοδος της ζωής μου! Λίγαις είνε ή ευχάρισταις αναμνήσεις ή ιδική σας ανάμνησις θα μου είναι γι' αυτό ακόμη πιο πολύτιμη· θα μου είνε ακόμη πιο αγαπητός. Είστε ό μόνος μου φίλος, μόνον έσείς μ' αγαπήσατε εδώ. Τα έβλεπα όλα, ήξερα το πως μ' αγαπούσατε. Ένα χαμόγελό μου, λίγαις λέξεις με το γράφημό μου σας έκαναν ευτυχή. Τώρα πρέπει να συνειδησετε χωρίς έμένα! Πως θα μείνετε μόνος εδώ; Ποιός θα μείνη μαζί σας καλέ μου, άνεκτίμητε, μόνε μου φίλε; Σας αφήνω το βιβλίο, το έργοχειρο, το γράμμα το άρχινισμένο· όταν θα κυττάζετε αυτές της άτελειώτες γραμμές, θα της συμπληρώνετε με τη σκέψη, θα διαβάζετε μέσα σ' αυτές ό,τι θέλετε να ακούσετε ή να διαβάσετε δικό μου, ό,τι δεν θα σας έχω γράψει· μά τώρα και τί δεν θα έγραφα! Μη λησιμονήτε

την καυμένη σας τη Βάρεγκα, που σας είχε τόση αγάπη. Όλα σας τα γράμματα ζμειναν στο κομό της Φεδόρας, στο επάνω συρτάρι. Μου γράφετε πως είστε άρρωστος, άλλ ό κ. Μπουίκοφ δεν με αφήνει να πάω πουθενά σήμερα. Θα σας γράφω, φίλε μου, σας το υπόσχομαι· ό Θεός μόνον εξεύρει τί ήμπορεί να συμβή. Καί τώρα σας άποχαιρετώ για πάντα, φίλε μου, αγαπητέ μου, για πάντα!... Ά, πως ήθελα αυτή τη στιγμή να σας φιλήσω. Σας χαιρετώ, σας αφήνω, φίλε μου. Ζήσετε ευτυχής. Ζήσετε υγιής. Θα προσεύχωμαι αιωνίως για σας. Ά, είμαι τόσο μελαγχολική, τί βάρος που έχω στην ψυχή μου! Ό κ. Μπουίκοφ με καλεί. Η αιωνίως αγαπώσα σας
B.

Υ. Γ.— Η ψυχή μου τώρα πνίγεται στο κλάμα. Σας αφήνω. Θεέ μου, είμαι τόσο λυπημένη! Να θυμάσθε, να θυμάσθε τη Βάρεγκα σας!

Αγάπη μου, Βάρεγκα, πολυαγαπημένη μου, ζωή μου! Σε παίρνουν. Και φεύγεις! Ναί, τώρα καλλίτερα να μου ξεριζωναν την καρδιά από το στήθος μου, παρά να σε παίρνουν από μένα! Μά πως το δέχεσαι αυτό; Αυτή τη στιγμή έλαβα ένα γραμματάκι σου βουτημένο στα δάκρυα. Λοιπόν δεν θέλεις να φύγης, λοιπόν σε παίρνουν με τη βία, λοιπόν με λυπάσαι, λοιπόν με αγαπάς! Μά πως, λοιπόν, με ποιόν θα είσαι τώρα; Πέρα εκεί ή καρδούλα σου θα υποφέρει, θα κρουώνη, θα πονή, θα στεγνώση από την πλήξη, θα μαραθή από τη λύπη. Εκεί θα πεθάνης εκεί θα σε βάλουν στην ύγρη γή· και δεν θα είναι κανένας να σε κλάψη! Ό κ. Μπουίκοφ θα πηγαίνη στο κυνήγι των λαγών... Αγάπη μου, αγάπη μου! Τι είνε αυτό που αποφάσιζες, πως ήμπορεσες να το κάμης; Τι έκαμες, τί έκαμες, τί έγκλημα έκαμες στον έαυτό σου! Εκεί θα σε κατεβάσουν στον τάφο σου, θα σε πεθάνουν, άγγελέ μου. Είσαι λεπτή σάν το καλάμι, αγάπη μου! Και εγώ, που ήμουν; Κουτός, που έχανα λοιπόν τον καιρό μου; Βλέπω ένα παιδί που κάνει μια τρέλλα, που δεν είναι στα καλά του, τίποτε περισσότερο! Έπρεπε άπλούστατα να... Καί όμως όχι! Τέτοιος που είμαι, τίποτε δεν σκέπτομαι, τίποτε δεν βλέπω, τίποτε δεν έμποδίζω, σάν να μη μ' έμελε τίποτε και έτρεχα μάλιστα για έναν φαλμπαλά!... Όχι, Βάρεγκα, θ' αφήσω το κρεβάτι, αύριο ίσως θα είμαι καλά και θα ση-

κωδῶ!... Θα ριχθῶ κάτω ἀπὸ τοὺς τροχοὺς ἀγάπης μου· δὲν θὰ σ' ἀφήσω νὰ φύγῃς! Μὰ ὅχι, τί σημαίνει αὐτό; Μὲ τί δικαίωμα; Θα φύγω μαζί σου. Θα τρέξω πίσω ἀπὸ τὸ ἀμάξι σου ἂν δὲν με πάρῃς μαζί, θὰ τρέξω ὅσο βασιτοῦν τὰ πόδια μου, ὡς ποῦ νὰ κοπῇ ἡ ἀναπνοή μου. Μὰ, ξέρεις τοῦλάχιστον τί εἶναι τὸ μέρος ποῦ πηγαίνει, ἀγάπη μου; Δὲν τὸ γνωρίζεις ἴσως θὰ σοῦ τὸ πῶ ἕγώ! Εἶναι μέσα στῆς στέπλες, ἀγαπητή μου, μέσα στῆς στέπλες τῆς γυμνῆς γυμνῆς σὺν τῇ φοῦχτᾷ μου! Ἐκεῖ κατοικοῦν χωρικός ἀναισθηταί, μουζικοί, ἀγροῖκοι καὶ μέθυσοι. Ἐκεῖ τώρα τὰ δένδρα εἶνε χωρὶς φύλλα, βρέχει, κάνει κρύο, — καὶ πηγαίνει ἐκεῖ! Ὁ κ. Μπουϊκοφ θὰ ἐξηκεῖ μὴ ἐνασχόλησι: Θα πηγαίνῃ στὸ κινῆγι τῶν λαγῶν ἐσὺ ὅμως τί θὰ κάνῃς; Θα γίνῃς γαιοκτημῶν, ἀγάπη μου; Μὰ πῶς γίνεται αὐτό, Βάρεγκα! Σὲ ποιὸν λοιπὸν θὰ γράφω τώρα, ἀγάπη μου; Ναι, σκέψου το, ἀγάπη μου — σκέψου: «Σὲ ποιὸν θὰ γράφω;» Σὲ ποιὸν θὰ λέγω πᾶ «ἀγάπη μου»; Σὲ ποιὸν θὰ δώσω τὸ γλυκὸ αὐτὸ ὄνομα; Ποῦ νὰ βρῶ ἄλλην ἀγάπη, ἀγγελέ μου; Θα πεθάνω, Βάρεγκα, θὰ πεθάνω, βέβαια ἢ καρδιά μου δὲν θὰ βαστάξῃ σὲ τέτοια λύπη! Σὲ ἀγαποῦσα σὺν τὸ φῶς τοῦ Θεοῦ, σὺν κόρη μου ἀγαποῦσα καθὲρ δικό σου, ἀγάπη μου, ζωὴ μου! Μόνον γιὰ σένα ἐξοῦσα! Ἐργαζόμουν, ἔκανα ἀντίγραφα, ἐμπιστευόμουν τῆς σκέψης μου στὰ γράμματα ποῦ σοῦ ἔστειλα, ὅλα αὐτά, ἀγάπη μου, γιὰ κατωκοῦσες ἐδῶ, ἀπέναντί μου, ἐδῶ κοντά μου. Ἴσως νὰ μὴν τὸ ἤξερες, καὶ ὅμως ἔτσι ἦτον. Σκέψου, ἀγάπη μου, ἀγαπητή μου φίλη, ἂν εἶναι δυνατόν νὰ μ' ἐγκαταλείψῃς! Ζωὴ μου, δὲν ἔμπορεῖς νὰ φύγῃς, εἶναι ἀδύνατον, εἶναι ὅλως διόλου ἀδύνατον. Κύτταξε, βρέχει καὶ σὺ εἶσαι τόσο ἀδύνατη. Θα κρυολογήσῃς. Τὸ ἀμάξι σας δὲν ἔμπορεῖ νὰ σὲ προφυλάξῃ ἀπὸ τῆ βροχῆ, θὰ μουσκεῖς βέβαια. Πρὶν ἀκόμα βγῆτε ἀπὸ τὴν πόλι, θὰ χαλάσῃ τὸ ἀμάξι σας· θὰ σπᾶσῃ ἐπίτηδες. Ἐδῶ στὴν Πετροῦπολι, κάμουν ἄθλια ἀμάξια! Τοὺς γνωρίζω ὅλους

αὐτοὺς τοὺς ἀμαξοποιούς. Ξεύρουν νὰ τὰ κατασκευάζουν μὲ χάρι καὶ ὡραία σὺν παιχνιδάκια, ἀπὸ στερεότητα ὅμως τίποτε. Σοῦ ὀρκίζομαι πῶς δὲν εἶναι στερεὰ κατωμένα! Ἀγάπη μου, θὰ πέσω στὰ γόνατα τοῦ κ. Μπουϊκοφ, θὰ τοῦ ἀποδεῖξω, θὰ τοῦ δώσω νὰ ἐνοήσῃ ὅλα! Θα τοῦ ἐξηγήσῃς καὶ σὺ τὰ πράγματα, ἀγάπη μου, θὰ τοῦ μιλῆσῃς λογικά!... Θα τοῦ εἴπῃς πῶς θὰ μείνῃς, πῶς δὲν ἔμπορεῖς νὰ φύγῃς!... Ἀ, γιατί δὲν ἔπαιρνε μιὰ Μοσκοβίτσια! Ἐκεῖ ἔπρεπε νὰ πάῃ νὰ πάρῃ γυναῖκα! Μιὰ γυναῖκα τῆς δουλειᾶς θὰ τοῦ ταίριαζε καλλίτερα, πολὺ καλλίτερα! ἔξω γιατί! Καὶ θὰ ἔμενες τότε ἐδῶ μαζί μου. Τί εἶναι γιὰ σένα ὁ Μπουϊκοφ, ἀγάπη μου; Πῶς μονομιᾶς σοῦ ἔγινε τόσο ἀγαπητός; Ἴσως ἐπειδὴ σοῦ ἀγοράζει φαλμπαλάδες, γι' αὐτό ἴσως; Μὰ τί εἶναι λοιπὸν ὁ φαλμπαλάς; Γιατί ὁ φαλμπαλάς; Εἶναι μία ἀνοησία, ἀγάπη μου! Ἀυτὴ τῇ στιγμῇ παίζεται μιὰ ζωὴ ἀνθρώπινη, καὶ ὁ φαλμπαλάς εἶναι ἓνα κορτέλι, ἀγάπη μου, ἓνα ἐλεεινὸ κορτέλι! Ἐπειτα, καὶ ἐγώ, εὐθύς ποῦ λάβω τὸν μισθό μου, θὰ σοῦ ἀγοράσω ὅσους θέλεις ἀγγελέ μου, Βάρεγκα. Ὁ Θεέ μου! Θεέ μου! Εἶναι ἀποφασισμένο: Φεύγεις στῆς στέπλες μὲ τὸν κ. Μπουϊκοφ, φεύγεις γιὰ νὰ μὴ ξαναγορίσῃς! Ὁ, ἀγάπη μου! Ὅχι, θὰ μοῦ γράψῃς ἀκόμα, θὰ μοῦ στείλῃς ἀκόμα δύο λέξεις καὶ ὅταν θὰ φύγῃς θὰ μοῦ γράψῃς ἀπ' ἐκεῖ. Γιατί διαφορετικά, ἀγγελέ μου, αὐτὸ θὰ εἶναι τὸ τελευταῖο γράμμα καὶ δὲν ἔμπορεῖ νὰ εἶναι τὸ τελευταῖο! Πῶς λοιπὸν θὰ σταματοῦσε ἔτσι μονομιᾶς ἡ ἀλληλογραφία μας! Ὅχι θὰ σοῦ γράφω καὶ θὰ μοῦ γράψῃς κ' ἐσὺ... Τώρα ἄρχισα νὰ ἔχω ὕφος... Ὁ, ἀγαπημένη μου, τί κάθομαι καὶ μιῶ γιὰ ὕφος! Μὰ τῇ στιγμῇ αὐτῇ δὲν ἤξερω τί γράφω, δὲν ἤξερω τίποτε, δὲν ξαναδιαβάζω τί ἔγραψα καὶ δὲν διορθῶνω τὸ ὕφος μου· μόνο νὰ σοῦ γράψω σκέπτομαι, νὰ σοῦ γράψω ὅσο ἔμπορῶ περισσότερο... Πολυαγαπημένη μου, ζωὴ μου, ἀγάπη μου!

[Μετάφρασις Κ. Μ.]

Τ Ε Λ Ο Σ

ΤΟ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΖΩΗ

Ο ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΟΣ ὑπὸ ΑΝΤΡΕΑ ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑ

Με ὄλον τὸ ἐνδιαφέρον ποῦ μοῦ ἐμπνέει φιλία πρὸς τὸν ἄνθρωπον καὶ θαυμασμός πρὸς τὸν συγγραφέα, ἐρωτοῦσα μίαν ἡμέραν, πρὸ δύο χρόνων, τὸν Ἀνδρέαν Καρκαβίτσαν τί γράφει. «Τώρα παιδεύομαι μὲ τὸν Ἀρχαιολόγο», μοῦ ἀπεκρίθη καὶ με ὀλίγας λέξεις μοῦ ἔδωσε τὸν σκελετὸν τοῦ νέου ἔργου: «Ζωγραφίζω ἓνα ἄνθρωπο, μοῦ εἶπεν ἐπάνω-κάτω, ποῦ ἔχει μανία μὲ τὶς ἀρχαιότητες, καὶ παραμελεῖ τὸ κτήμα του, γιὰ νὰ κἀνῃ ἀνασκαφές, καὶ στὸ τέλος καταστρέφεται, — ἐνῶ ὁ γείτονάς του, ἦσυχ-ἦσυχ αὐτός, χωρὶς φοῦμαρα, κυττάζει τῇ δουλίτᾳ του, καὶ καλλιεργεῖ τὸ κτηματάκι του, καὶ προοδεύει, καὶ μεγαλώνει...»

Τίποτε ἄλλο· οὔτε λέξιν διὰ τὸν συμβολισμὸν τοῦ μύθου του. Ἀλλὰ δὲν ἀρκοῦσαν ὅσα εἶπε διὰ νὰ καταδείξουν τὴν ιδέαν, διὰ νὰ δώσουν νὰ ἐνοήσῃ κανεὶς ὅτι ὁ «Ἀρχαιολόγος» τοῦ Καρκαβίτσα θὰ ἦτο ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν ἔξοχος; Τὸν ἐφανταζόμουν ἔκτοτε ὡς ὡραῖον πραγματικὸν διήγημα, μὲ ἀνθρώπους ζωντανούς, ὅπως γνωρίζει καὶ τοὺς ζωντανεὺς ὁ δημιουργὸς τῆς «Λυγερῆς», μὲ σκηναὶς ἀληθινάς, ἀνθρωπίνους, ὅπως γνωρίζει νὰ τὰς πλέκῃ ὁ καλλιτέχνης τοῦ «Ζητιάνου», καὶ προπάντων μὲ βαθὺ νόημα, μὲ πολὺτιμον δίδαγμα εἰς ἀνεκφραστον συμβολισμὸν, ὡς ἐκεῖνον ποῦ μεταχειρίζεται συχνὰ ὁ ποιητὴς τῶν «Νέων Θεῶν». Κ' ἐπερίμενα τὴν ἐκδοσιν τοῦ βιβλίου μὲ τὴν ἀνυπομονησίαν μιᾶς μεγάλης καὶ σπανίας ἀπολαύσεως...

Τώρα εἰρήσκομαι εἰς τὴν πολὺν δυσάρεστον θέσιν νὰ ὁμολογήσω, ὅτι δὲν ἐγνώρισα αὐτὴν τὴν ἀπόλαυσιν. Ἀπεναντίας εἴμπορῶ νὰ εἶπω, ὅτι ἡ ἀνάγνωσις τοῦ «Ἀρχαιολόγου» ὁμοιάζει ἄρκετὰ μὲ ἀπογοήτευσιν. Διατί ἄρα γε; Πταίει τὸ βιβλίον, ἢ μήπως πταῖω ἐγώ ποῦ εἶχα σχηματίσῃ, ἀπὸ τὰς ὀλίγας λέξεις τοῦ συγγραφέως, ἐσφαλμένην ιδέαν δι' αὐτό, καὶ ἤμουν ὀπωςδήποτε προκατειλημμένος; Τὸ ἤξεύρω ὅταν περιμένη κανεὶς κάτι ὀρισμένον, καὶ τοῦ παρουσιάζεται ἔξαφνα ἐν ἄλλῳ διαφορετικόν, ἔστω καὶ καλλίτερον, ἀπογοητεύεται. Καὶ ὅμως πολὺ φο-

βοῦμαι, — ἂν καὶ τὸ λέγω μὲ κάθε διαταγμὸν, — ὅτι αὐτὴ δὲν εἶνε ἡ ἰδική μου περίπτωσις. Ὁ «Ἀρχαιολόγος» ποῦ μου ἔδωσαν, εἶνε κατώτερος ἀπὸ τὸν «Ἀρχαιολόγον» ποῦ ἐπερίμενα.

Διὰ νὰ ἐξηγηθῶ τόσο καθαρά, ὥστε νὰ μ' ἐνοήσουν καὶ οἱ πλεόν ἀνίδεοι ἀναγνώσται, πρέπει εὐθύς ἀμέσως νὰ ξεχωρίσω τὴν ιδέαν, τὴν διδασκαλίαν, τὸ κήρυγμα, τὴν κατῆχησιν ἂν θέ ετε τοῦ «Ἀρχαιολόγου», ἀπὸ τὸ διήγημα, τὸ καλλιτέχνημα, τὸ ποίημα. Ἡ ἂν προτιμᾶτε ἀκόμη ἀπλοῦστερα, νὰ ξεχωρίσω τὴν οὐσίαν ἀπὸ τὴν μορφήν.

Ἡ ιδέα τοῦ «Ἀρχαιολόγου» ποῦ μου ἔδωσαν, εἶνε ἀκριβῶς ἡ ιδέα τοῦ «Ἀρχαιολόγου» ποῦ ἐπερίμενα. Μὲ δύο λέξεις: Ὁ Καρκαβίτσας κηρύσσεται ἐχθρὸς τῆς ἀκαρπύου αὐτῆς καὶ εἰδωλολατρικῆς προσηλώσεώς μας εἰς τοὺς ἀρχαίους προγόνους, τῆς λατρείας μας πρὸς τὰ μάρμαρά των καὶ πρὸς τὴν γλῶσσαν των, — λατρείας, ἢ ὅποια μᾶς ἔκαμε νὰ παραμελήσωμεν τὴν ἰδίαν μας ἀνάπτυξιν καὶ νὰ καθυστερήσωμεν εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς, — ζητεῖ δὲ νὰ νικήσωμεν ὅχι πλεόν ὡς ἀλόγονοι μέγαν προγόνων, ἀλλ' ὡς ἄνθρωποι νεοί, αὐθύπαρτοι, μὲ ἰδίαν γλῶσσαν, μὲ ἴδιον πνεῦμα, μὲ ἰδίαν ζωὴν. Νὰ κάμωμεν δηλαδή ὅπως ὁ Δημητράκης τοῦ βιβλίου του, καὶ ὅχι ὅπως ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἀριστόδημος, ὁ ἀρχαιολόγος.

Ἴδου μιὰ ιδέα ποῦ μου ἀρέσει. Ἄλλ' εἰς τὴν στήλην αὐτὴν τοῦλάχιστον, ἐγὼ δὲν ἐμφανίζομαι ὡς κοινωνιολόγος. Δι' αὐτὸ δὲν θάναπτίζω τὴν ιδέαν τοῦ «Ἀρχαιολόγου» ἐκτενέστερα, οὔτε θὰ ἐξετάσω ἂν ὑπάρχῃ εἰς τὴν διατύπωσιν τῆς κατὰ τὸ ὑπερβολικόν, οὔτε θὰ δικαιολογήσω τὸν διαταγμὸν μου μήπως καὶ αὐτὴ ἡ λατρεία, τὴν ὁποίαν καταγγέλλει ὁ Καρκαβίτσας, μᾶς ὠφέλησε καὶ εἴμπορεῖ ἀκόμη νὰ μᾶς ὠφελήσῃ, καὶ μήπως διὰ τοῦτο θὰ ἔπρεπε νὰ διατηρηθῇ καὶ αὐτὴ ἐκ παραλλήλου μὲ κάθε ἄλλην νεωτέραν, πρὸς μίαν πολιτικὴν καὶ κοινωνικὴν Ἀναγέννησιν, ὅπως τὴν ὀνειρεύονται μερικοί, ὅχι δι' ἐπαναστάσεως ἀλλὰ διὰ συμβιβασμοῦ. Αὐτὰ πιθανὸν νὰ ἐξετασθοῦν εἰς ἄλλο ἄρθρον καὶ εἰς ἄλλον τόπον. Θα προσθέσω μόνον ὅτι χάριν τῆς ιδέας του, ἐπαξίως ὁ «Ἀρχαιολόγος» εἴμπορεῖ νὰ ὀνομασθῇ βιβλίον ἐθνικόν, καὶ νὰ συστηθῇ εἰς τὴν

ένα έργον θεατρικόν αλλά μου κατέσχον τὰ χειρόγραφα.
Ο Γόρκυ ανέγερσεν εις έξοχήν τής Βαλτικής πλησίον τής Ρήγας.

ΙΔΟΥ και ένα δείγμα καθαρευούσης μαλλιαρουσής, παρμένον από τον Κανονισμόν του νεοουσιτάτου «Συλλόγου προς ενίσχυσιν τής Έκκλησιαστικής Τέχνης». Είναι άρκετά επίκαιρον: Ο Σύλλογος θέλει επιδιώξει την ενίσχυσιν τής εκκλησιαστικής τέχνης, 1) διά τής διευκολύνσεως τής συστάσεως, τής χρήσεως και διαδόσεως των έργων τής Έκκλησιαστικής Τέχνης, δωων ή εργασία είναι μαρτύριον τής παρακαλούθής των άριστην ύποδειγμάτων τής πατροπαράδδου ήμων Έκκλησιαστικής Τέχνης.

ΑΔΔΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

κ. Τ. Κ. — Η γνώμη μας μένει ή ίδια. Θα δημοσιεύσωμεν εύχαριστώ μερικά Περιμένόμεν και την εκπλήρωσιν τής ύποσχέσεώς σας.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

Βιβλία:

Από τό νέον βιβλίον του καθηγητού του Πανεπιστημίου κ. Γ. Ν Χατζηδάκι «Τό Πρόβλημα τής Νεωτέρας Γραφομένης Έλληνικής υπό Κ. Κρουμβάχερ και άπάντησις εις αυτόν» αναδημοσιεύωμεν τας τρεις άρχάς περί γλώσσης, αι όποιαι, καλώς έννοούμεναι και καλώς εφαρμολόμεναι βοηθούν τό ζήτημα αυτό τής γλώσσης, τό όποιον τόσον τελευταίως επέραξε τους ένδικόφρονας! "Ας άκούσουν τὰ λόγια του γλωσσολόγου:

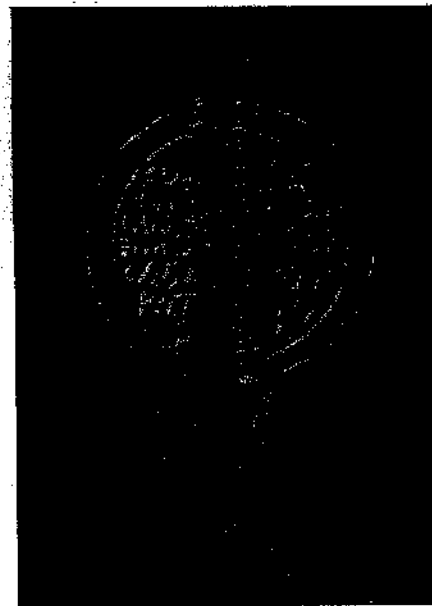
Α') Όταν θα γράφωμεν, δέν θα μεταχειρίζομεθα, αλλά θα φεύγομεν, όπως οι ναύται φεύγουν τους σκοπέλους, πάν στοιχείον του λόγου είτε λέξιν είτε γραμματικόν τύπον είτε φράσιν είτε σύνταξιν. έν μη λέξει πάν τό όποιον, άν έλέγετο εις τας επισημοτάτας οικίας και συναστροφάς των άνεπτυγμένων τάξεων, θα έκαμνε κακήν έντύπωσιν, είτε ως άρχαίον και έξεζητημένον και σχολαστικόν είτε ως χυδαίον.

Β') Ομοίως θα φεύγομεν κατά δύναμιν πάσαν λέξιν και φράσιν, ή όποια, εϋθύς ως λέγεται ή αναγνώσκειται δέν έννοείται άμέσως, δέν άνταποκρίνεται άπ' εϋθείας και φυσικώς εις τήν σημασίαν, τήν όποιαν θέλει νά παραστήσῃ ό γράφων διότι τήν έννοιαν ταύτην ήμεεις ήδη από πολλού χρόνου έμάθομεν νά συνάπτωμεν άυτομάτως με άλλην λέξιν ή φράσιν διά τόυτο δε έρχόμεθα εις τό νοούμενον υπό του συγγραφέως μόνον βραδέως, έμμέσως, διά μεταφράσεως ως ειπείν είτε τελείας είτε άπλώς ένδιαδέτου, πάντοτε διά μεσολαβήσεως άλλου.

Γ') Εάν δύο λέξεις, δύο φράσεις δύο τύποι, δύο συντάξεις κ. τ. τ λέγονται όμοίως εις τας συναστροφάς, τας όποιάς ειπομεν εις τήν πρώτην άρχήν, και μήτε ή μία φαίνεται άρχαϊκή και σχολαστική, μήτε ή άλλη χυδαία, τότε θα προτιμώμεν εις τον λόγον ήμων, τον γραπτόν και τον προφορικόν, εκείνην ή όποια μάς συνδέει προς τήν εκκλησίαν, προς τήν πολιτείαν, προς τήν ιστορίαν. έν γένει προς τό παρελθόν ήμων

Περιοδικά:

Εις τον «Νέον Έλληνισμόν» — 31 Δεκεμβρίου 1904 — ό κ. Σπυρ. Λάμπρος γράφει περί των σφραγίδων των τελευταίων Παλαιολόγων και των



Σφραγίς Κωνσταντίνου Παλαιολόγου.

περί αυτούς, συνοδεύων τήν περιγραφήν και τας περι αυτών πληροφορίας με τας εικόνας των έν λόγφ σφραγίδων.

Σπουδαιότερα όλων κατά τον κ. Λάμπρον είναι ή πρώτη κατά σειράν δημοσιευμένη του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου. Είναι μέν γνωστή ως δημοσιευθείσα και άλλοτε άλλ' ή άπεικόνισις αυτή είναι ή πιστοτέρα. ληφθείσα εκ φωτογραφίας όλου εικονίζεται με τήν έρυθράν μεταξινήν μήνιδον, ή όποια διήκει διά τής χρυσής βούλλας. Τό χρυσοβούλλον του αυτοκράτορος τό έκδοθέν τό 1451 χάριν των Ραγούσαιων, εις τους όποιους παρέχονται δι' αυτού έμπορικά εύκολία, και από του όποιου είναι κρεμασμένη ή έν λόγφ βούλλα. εύρίσκειται εις τό αυτοκρατορικόν άρχείον τής Βιέννης



Σφραγίς Κωνσταντίνου Παλαιολόγου

Εις τας δύο αυτας σφραγίδας του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου ύπάρχουν πολλai διαφοραι και εις τήν διάθεσιν των γραμμάτων και εις τήν γραφήν. Επίσης διαφοραι ύπάρχουν και εις τήν παράστασιν.

Η τρίτη σφραγίς είναι του άδελφου του Κωνσταντίνου, του δεσπότη τής Πελοποννήσου Θεοδώρου Β' Παλαιολόγου, προσχημένη εις τό πρωτότυπον άργυροβούλλου αυτού, έκδοθέντος τό 1433, διά του όποιου παρεχωρεί τό Φανάριον και τήν Βρύσαν έν Πελοποννήσφ εις τους υίους του Γεωργίου Γεμιστού

Τό πρωτότυπον του άργυροβούλλου δέν σώζεται άλλ' ύπάρχει άνέκδοτον αντίγραφον εις τήν Ρώμην, από τό όποιον άντεγράφη ή σφραγίς — προσθία όφης. — Ο εικονιζόμενος δεσπότης φερει ένδυμα διάφορον των αυτοκρατόρων. Είναι δε αξία προσοχής ή καθόλου παράστασις τής εικόνας του Θεοδώρου Β' Παλαιολόγου



Σφραγίς Θεοδώρου Β' Παλαιολόγου.

Αξία λόγου επίσης είναι ή άνέκδοτος σφραγίς του άδελφου του Κωνσταντίνου και δεσπότη τής Πελοποννήσου Δημητρίου Παλαιολόγου Είναι δε τυπωμένη εις χαρτιν άνωθεν κηρού έρυθρού εις επιστολήν του δεσπότη του ίδιου κηρού Μπόρσα μαρκίων Έστίνσον και άθήνη τής Φεραρίας. Τό έγγραφον φέρει τήν ύπογραφήν του δεσπότη με γράμματα έρυθρά.



Σφραγίς Δημητρίου Παλαιολόγου.

Του άλλου υίου του Μανουήλ Παλαιολόγου και άδελφου των αυτοκρατόρων Ιωάννου και Κωνσταντίνου και των δεσποτών Θεοδώρου και Δημητρίου, του δεσπότη Θωμά Παλαιολόγου, δέν σώζεται ή σφραγίς. Σώζεται όμως εις τό αυτοκρατορικόν άρχείον τής Βιέννης τό πρωτότυπον άργυροβούλλου αυτού επί περγαμηνης. Επίσης σώζεται, άνέκδοτος, ή σφραγίς



Σφραγίς Άνδρέου Παλαιολόγου.

του υίου του Άνδρέου Παλαιολόγου, εις τήν βασιλικήν δημοσίαν βιβλιοθήκην του Άννοβέρου, σχεδιασμένη εις φύλλον χωριστόν, τό όποιον δέν περιέχει τίποτε άλλο. Η σφραγίς αυτή διακρίνεται από τας

σφραγίδας των λοιπων Παλαιολόγων διά τής λατινικής τής επιγραφής. Τούτο έξηγείται διότι μετά τήν άλυσιν τής Κωνσταντινουπόλεως και τής Πελοποννήσου, μεταναστεύσας ό Άνδρέας Παλαιολόγος εις τήν Ιταλίαν, ήλπιζε από τήν Δύσιν βοήθειαν διά νά άνακτήσῃ τον θρόνον των Παλαιολόγων.



Εικ. 1, Εικ. 2, Εικ. 3.

Εις τας άνωτέρφ σφραγίδας των Παλαιολόγων ό κ. Λάμπρος προσθέτει και τρεις άλλας άνδρών συνδεόμενων με τους Παλαιολόγους. Η ύπ' αριθμόν 1 είναι ή του Νικολάου Ράλη, άνήκοντος εις όικον του δεσποτάτου πολύκλαδον και επιφανή Η ύπ' αριθ. 2 είναι του Ματθαίου Άσάνη, υίου του Παύλου Άσάνη και άδελφου τής συζύγου του δεσπότη Δημητρίου Παλαιολόγου. Η ύπ' αριθ. 3 είναι του Ιωάννου Άργυροπούλου, στενάς συνδεθέντος με τον Κωνσταντίνου Παλαιολόγου.

Εις τό τελευταίον τεύχος των «Βυζαντινών Χρονικών» τής Πετροουπόλεως έδημοσίευσεν ό κ. Νίκος Α. Βής Βυζαντινάς Επιγραφάς Γορτυνίας, αι όποια έξεδόθησαν και εις ιδιαίτερον τεύχος. Τό κείμενον των επιγραφών συνοδεύεται με άφθονα ύπομνήματα έξαιρετικού ένδιαφέροντος. Ούτο πραγματοποιείται περί του μεσαιωνικού έν Γορτυνία φρονιού του Άρακλόβου, τό όποιον έδόξασεν ή άμυνα του Δοξαπατρη Βουσαρά περί των μικρών λεγομένων θεμάτων, και περί τής πρώτης μνείας τής έν Μαντινεία μονής Βαρών Έπειτα όμιλεί περί του οίκου Ράλη δίδων άκριβή τήν επιγραφήν τής παρα τήν Καρθάναιαν γεφυρας του Άλφρειου και όριζει έπακριβώς ποιον είναι τό Κάστρον του Άγιου Γεωργίου των Σκότρων, τό όποιον κατείχε τό 1460 ό Κροκόδειλος, πάππος, ως άποδεικνύει ό κ. Βής, του γνωστου άρματούλου του ΙΕ' αιδώνος, του Κροκόδειλου Κλαδά Γενικώς ή έργασία αυτή του κ. Βής είναι άξίολογος συμβολή εις τήν μεσαιωνικήν ιστορίαν και τοπογραφίαν του Μορέως.

Εφημερίδες:

Ο κ. Έμμανουήλ Σ. Ανκούδης γράφων εις τήν «Οικονομικήν Έλλάδα» τής 12 Φεβρουαρίου περί του διεθνούς Γεωργικού Ίνστιτούτου, του όποιου τήν πρωτοβουλίαν είχε ό Βασιλεύς τής Ιταλίας, λέγει, ότι «δύσκολον είναι νά φαντασθῇ τις τό δυνατόν ένός παγκοσμίου συνδέσμου των γεωργών επί σκοπφ έπωφελούς πωλήσεως των προϊόντων αυτών επί τή βάσει διεθνώς καθοριζόμενων τιμών. Τά σχέδιον τουτο καταργεί τον άνταγωνισμόν και θέτει εις άπόταξιν τον νόμον τής προσφορας και τής ζητήσεως.

«Και άν τοιαύτη ούτοπία ήτο πραγματοποιήσιμος, θα άπετέλει σύστημα παγκοσμίου τράστ των παραγωγών άντιτασσόμενον εις τὰ τράστ του έμπορίου. «Και είναι μέν άληθές ότι τὰ τράστ του έμπορίου είναι νοσηρά άποφύσεις του σύγχρόνου οικονομικού βίου, αλλά κατά τής νόσου ταύτης είναι άδύνατον νά άντιταχθῇ ως φάρμακον ή επέκτασις αυτής και επί του κόσμου των παραγωγών.

«Απομένουν όμως εύεργετικοί οι ως παρεπόμενοι άναφερόμενοι έν τφ προγράμματι σκοποί του Ίνστι-

τούτου. Είναι δὲ οὗτοι ὁ διεθνὴς ἀγὼν ἐναντίον τῶν νόσων τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζώων, ἡ διεθνὴς περιθάλμις τῶν ἐκ τῶν θεομητιῶν δοκιμαζομένων γεωργικῶν πτηνισμῶν κατὰ τὸ σύστημα τοῦ Ἐρμύθρου Σταυροῦ, ἡ ὑπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου διὰ διεθνούς ἐργασίας προστασία τῶν δασῶν κλπ.»

Ἐνας Ἀμερικανὸς ἰατρός διδεδυκένος τὴν «Ἔστίαν» τὰς ἐπομείνας ὑγιεινὰς συμβουλὰς :

Μετὰ τὰ σαράντα τρώγε ὀλιγώτερον καὶ ἔχε καθαρὸν τὸν πεπτικὸν σωλήνα.

Πίνε περισσότερον καθαρὸν νερὸ. τὸ ὅποιον θαυμασίως ἐκμηθεύεται τὴν λειτουργίαν τοῦ πεπτικοῦ σωλήνος καὶ ὅλου τοῦ οργανισμοῦ.

Τρώγε ὀλίγον καὶ διασκέδαζε πολὺ.

Μὴν ὀργίζεσαι μὴν κουράζεσαι πολὺ.

Τρώγε πολλὰ φρούτα καὶ γάλα ὅσον ἠμπορεῖς περισσότερον.

Νὰ ἐργάζεσαι διανοητικῶς καὶ νὰ ἔρχεσαι εἰς ἐπικοινωνίαν μετ' ἄλλους ἀνθρώπους.

Κάμνε κατὰ καὶ διὰ τοὺς ἄλλους καὶ λησμόνει κάποτε τὸν ἑαυτὸν σου.

Τίποτε δὲν εἶναι καταστρεπτικώτερον διὰ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ὑγίαν παρά νὰ ἰμῆλῃς ἐπιμόνας περὶ τῶν δεινῶν καὶ τῶν ταλαιπωριῶν καὶ τῶν ἐνοχλήσεων τῆς ζωῆς.

Ἡ μα φθάσης τὰ πενήντα πάρε το ἀπόφασιν ὅτι εἰσέρχεται εἰς τὴν δευτέραν περίοδον τοῦ βίου σου, τὴν ὅποιαν θὰ διέλθης εὐτυχῆς ἂν εἶσαι ἐγκρατῆς εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ τὸ φαγητόν.

Νὰ ἐπιζητῆς τὴν αἰσιοδοξίαν καὶ τὴν εὐθυμίαν.

Μία οὐγγιά γέλιο ἐξουδετερώνει μίαν λίτραν μελαγχολίας.

ΟΔΙΓΟΣΤΙΧΑ

Τὰ διάφορα ἀποσπάσματα ἢ περιλήψεις, τὰς ὁποίας δημοσιεύομεν ὑπὸ τὸν τίτλον **Δημοσιεύματα**, δὲν ἐκπροσωποῦν πάντοτε καὶ τὰς ἰδικὰς μας ἰδέας. Εἶναι ἀπλῶς χρονολογικαὶ σημειώσεις διὰ τῶν ὁποίων κρατοῦμεν τοὺς ἀναγνώστας μας ἐνημέρους τῆς πνευματικῆς κινήσεως, ἐφ' ὅσον μᾶς εἶναι δυνατόν. Καὶ ὁ ἀναγνώστης εἶναι ἐν γνώσει τοῦ τί γράφεται εἰς τὸν ἑλληνικὸν τύπον ἐν γένει, καὶ εἰς τὰ ξένα περιοδικὰ, χωρὶς νὰ ἴηται ἀναγκασμένος νὰ παρακολουθῇ ὅλα τὰ φύλλα ἕνα πρὸς ἕνα. Τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τὰς γελιογραφίας ἀναδημοσιεύομεν χρονολογικῶς τὰς εὐφρεστερας καὶ μᾶλλον χαρακτηριστικὰς.

Η ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΥ

Ἐκ τῆς Ἐφημερίδος «Ἀκρόπολις»



Ἐκλειψις Ἀσβίδη ὑπὸ Sadi Noel. — Ἐδημοσιεύθη εἰς 4 φύλλα χωριστὰ τῆς «Ἀκροπόλεως».

Ὁ ρώσος συγγραφεὺς Λεονίδας Ἀνδρέεφ, ἐφυλακίσθη εἰς τὴν Μόσχαν. Πρὸς τὸν ἔξοχον συγγραφεὰ τὸν ὁποῖον τὰ «Παναθήναια» ἔχουν τὴν τιμὴν νὰ καταλέγουν μεταξὺ τῶν συνεργατῶν τῶν, ἀποστέλλει ἡ διεύθυνσις μετὰ τῆς συντάξεως τοῦ περιοδικοῦ τὴν βιβυτάτην λύπην τῶν καὶ σφίγγει μετὰ φιλίαν καὶ ἐκτίμησιν τὸ χερί του. Ἄς ἐνωθῆ ἡ πρὸς ἀπελευθέρωσίν του εὐχὴ τῶν Ἑλλήνων θαυμαστῶν τοῦ Ἀνδρέεφ, μετὰ τὴν εὐχὴν τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ καὶ ὡς φθάσῃ εἰς τὸν θρόνον τοῦ ἀγαθοῦ Ἀυτοκράτορος.

Ἡ Καλλιτεχνικὴ Ἐκθεσις τοῦ «Παρνασσού» προαγγέλλεται διὰ τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ Ἀπριλίου. Εἰς τὴν Ἐκθεσιν θὰ γίνοντι δεκτὰ ἔργα ζωγραφικῆς, γλυπτικῆς, διακοσμητικῆς καὶ ἀρχιτεκτονικῆς. Ἐπιτροπὴ ἑλληνοδόκος οἱ καλλιτέχναι Ἰακωβίδης, Φωκᾶς καὶ Σῶχος. Ἡ Ἐκθεσις θὰ διαρκέσῃ ἕνα μῆνα.

Ἡ «Νέα Σαγηνή» εὐρίσκειται εἰς τὴν Σμύρνην ὅπου θὰ δώσῃ ὀλίγας παραστάσεις καὶ κατόπιν θὰ μεταβῇ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Ἡ «Γαλλικὴ Κομωδία» θὰ δώσῃ ὀριστικῶς μίαν παράστασιν εἰς τὰς Ἀθήνας κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Διεθνούς ἀρχαιολογικοῦ Συνεδρίου.

NEA BIBLIA

Ὁ ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ τοῦ Αἰσχύλου, μετάφρασις Βαρλέντη 1905.

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΔΩΝ ὑπὸ Ἀρσινόης Παπαδοπούλου εἰκονογραφημένα Τόμος Α'. — Ἀθῆναι 1905. Τυπογρ. Ἀνέστη Κωνσταντινίδου, σελ. 100. Δρ. 5.

BARBARA PLAUTINA scripsit Theophanes A. Kakridis.—1904 Athenis ex officina L. Verjanitis.

BYZANTINISCHE ZEITSCHRIFT herausgegeben von Karl Krumbacher. 14^{er} Band Doppelheft. Leipzig Druck und Verlag von B. G. Teubner.

ΜΕΛΩΔΙΚΑΙ ΦΩΝΗΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΔΙΑ ΔΥΟ, ΤΡΕΙΣ ΚΑΙ ΤΕΣΣΑΡΑΣ ΑΝΔΡΙΚΑΣ ΦΩΝΑΣ ὑπὸ Α. Καμηλιέρη — Πωλεῖται παρὰ τῶν κ. Ζ. Βελουδιῶ καὶ τῶ βιβλιοπωλεῖο τῆς «Ἐστίας».

Δ Ω Ρ Α

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ ΜΑΣ

Τόμος τῶν «ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΩΝ» κομψότατα χαρτοδεμένοι μετὰ χρωματιστὸν ἐξώφυλλον. Ἐκαστος τόμος ἀποτελεῖται ἐκ 400 σελίδων.

Τόμος Α' (1900)	πρὸς Δρ.-Φρ.	6 ἀντι	13
Τόμος Β' - ΣΤ' (1901-3)	ἕκαστος τόμος	» » » 7 »	13
Τόμος Ζ' - Η' (1903-4)	» » » »	» » » 9 »	13

Νικόλαος Γόζης εἰδικὸν τεύχος τῶν «ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΩΝ» ἀφιερωμένον εἰς τὸν Ἕλληνα καλλιτέχνην μετὰ 26 εἰκόνας Δρ.-Φρ. 1 ἀντι 2.

Διονύσιος Σολωμὸς τεύχος εἰδικὸν τῶν «ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΩΝ» ἀφιερωμένον εἰς τὸν ἑθνικὸν ποιητὴν μετὰ διαφόρους εἰκόνας » » 1 » 2.

Τὸ Λεύκωμα τῶν «ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΩΝ» » » 1 » 2.

Τὰ ἀνωτέρω ἀποτελοῦν ὠραιότατα δῶρα πρὸς οἰκίους καὶ φίλους. Αἱ ἀνωτέρω τιμαὶ εἶναι ἐλεύθεραι ταχυδρομικῶν τελῶν.

Τὸ τέμμημα τῶν παραγγελλομένων ἀποπέλλεται μαζὶ μετὰ τὴν παραγγελίαν διὰ ταχυδρομικῆς ἢ τραπεζικῆς ἐπιταγῆς.

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΝ ΝΕΥΡΙΚΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ

EN ΠΑΤΗΣΙΟΙΣ

MAISON DE SANTÉ

Σ. Γ. ΒΛΑΒΙΑΝΟΥ Ἱατροῦ Νευρολόγου καὶ Φρενολόγου.

Ἰδρύεται εἰς μαγευτικὴν θέσιν τῶν ὀλοδρόσων Πατησίων, τοῦ ὠραιότατου τούτου καὶ ὑγιεινοτάτου προαστείου τῶν Ἀθηνῶν, ἐν τέταρτον μόλις ἀπέχοντος αὐτῶν καὶ συγκοινωνοῦτος δι' ὄλων τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας, περιβάλλεται δὲ ὑπὸ ἀπείρων μυροβόλων κήπων καὶ ἴδιον κέκτηται κήπον, ὡς καὶ ἀφθονον καὶ διαυγέστατον ὕδωρ.

Ἐν τῇ Κλινικῇ ταύτῃ νοσηλεύονται ὀξεία καὶ χρόνια νοσήματα Νευρικὰ καὶ Ἐγκεφαλικά. Μολυσματικὰ δὲ καὶ ἐπικίνδυνα ἐγκεφαλικά δὲν εἰσὶ δεκτὰ.

Πρὸς θεραπείαν τῶν ἀσθενῶν ἐφαρμόζονται ὅλαι αἱ θεραπευτικαὶ μέθοδοι μετὰ τῶν ὁποίων ἡ Ψυχοθεραπεία, ἡ Ἠλεκτροθεραπεία, ἡ Ὑδροθεραπεία, ἡ Ἀνατριβιθεραπεία (Massage), ἡ Μοναχοθεραπεία, ἡ Ἱατρικὴ Γυμναστικὴ, ἡ διὰ κατακλίσεως (alitement) καὶ ἀπομονώσεως (isolement) θεραπεία, ἡ δὲ Ὑπνωτισμοῦ καὶ ὑπεβολῆς ἐν ἐργηγῶσει (suggestion à l'état de veille), αἱ ἐνταῖς ὀξείων (ὀξυθεραπεία) καὶ λοιπῶν φαρμάκων κλπ. κλπ.

Πᾶσαι αὗται αἱ θεραπευτικαὶ μέθοδοι ἐφαρμόζονται ἀναλόγως τοῦ νοσήματος καὶ τῶν ἐνδείξεων. Νοσοκομειακὴ θηρησία πλήρης οἱ νοσοκόμοι ἐκ τῶν εἰδικῶν μόρφωσιν λαβόντων καὶ πεπειραμένοι περὶ τὴν νοσηλείαν τοιούτων ἀρρώστων.

Κλίνει ἀπὸ δέκα δραχμῶν καὶ ἄνω δι' ἡμέρας, ἀναλόγως τοῦ δωματίου, τοῦ προσωπικοῦ ὁπερ ἀπασχολεῖται, τῆς θεραπείας, τῆς τροφῆς καὶ τῶν ἱατρικῶν ἐπισκέψεων.

Ἡ Κλινικὴ συνδέεται διὰ τηλεφώνου μετὰ τὴν οἰκίαν καὶ τὸ γραφεῖον τοῦ Διευθυντοῦ. Ἀρ. τηλεφ. 314. Οἱ βουλόμενοι νὰ εἰσελθῶμεν ἢ νὰ εἰσαγάγωσι τοὺς ἀρρώστους τῶν δέον ν' ἀπευθυνθῶσιν εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Ἱατροῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ του 16 — Ὁδὸς Ζήνωνος — 16, ἔνθα δέχεται τοὺς πάσχοντας ἐκ

ΝΕΥΡΙΚΩΝ ἢ ΦΡΕΝΙΚΩΝ

καθ' ἐκάστην 8-10 π. μ. καὶ 4-6 μ. μ. πλὴν τῆς Κυριακῆς. — Ἀριθ. τηλεφώνου 200

ΙΑΤΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Α. Αραβαντινός,	ὁδός	Ἀκαδημίας 5α.
Α. Καλλιβασιλάς,	»	Κομμουνιστοῦ 3.
Μιχ. Κατσουράς,	»	Μαυρομαχάλη 1
Διβραβιτόπουλος,	»	Δημοκρίτου 3.
Σπυρ. Λούβρος (παιδίατρος),	ὁδός	Πινακωτῶν 15α
Ν. Μαικιάς,	ὁδός	Σόλωνος 10.
Δ. Μιχαλοπούλου,	»	Ἀγ. Κωνσταντίνου 4.
Μιχ. Οἰκονομάκης,	»	Πινακωτῶν 18.
Μ. Παπαδόπουλος (λαρυγγολ.),	ὁδός	Σατοβριάνδου 6.
Γ. Σιαδάς,	ὁδός	Ἀριστοτέλους 21.
Γ. Σα. Φαρανιάτος,	»	Ἀγαμέμνονος 29β.
Γ. Φερντινός,	»	Ζήνωνος 2.
Γεράσιμος Φωκιάς, καθ	»	Πινδάρου 10.
Γεω. Φωκιάς,	»	Ἀγ. Κωνσταντίνου 16.
Σ. Χαράνης (ὀφθαλμίατρος),	ὁδός	Σωκράτους 51.
Μ. Χατζημελάς, Πλ. Βαρθολαίου		12.
Σ. Γ. Βλαβιανός (νευρολόγος)	ὁδός	Ζήνωνος 16.

ΟΔΟΝΤΟΪΑΤΡΟΙ

J. Walker,	ὁδός	Ἀκαδημίας 17.
Α. Δρακόπουλος	»	Πειραιώς 11.

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Σπυρ. Βελέντζας,	ὁδός	Κωλέτη 15.
Π. Γρασμιολαδάς,	»	Σοφοκλέους 3.
Κ. Έσολιν,	»	Πειραιώς 7α.
Γ. Εὐλαΐδης,	»	Πανεπιστημίου 21.
Ἀλκιβ. Ζωϊόπουλος,	»	Στουρνάρα 39.
Π. Θηβαῖος,	»	Κωλέτη 1.
Γ. Μανῆς,	»	Κλεισσοβάς 31.
Νικόλ. Μαρτζαβίτος,	»	Κρατοδισταρίου —
Δημ. Τσάτσος,	»	Βησσαρίωνος 8.
Ἀδ. Χατζουλάκης,	»	Ζήνωνος 1.
Έστω. Χοϊδάς,	»	Γ' Σηρίου 41.

ΚΑΡΟΛΟΣ ΜΠΕΡΙΓΓΕΡ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ ΤΗΣ ΑΤΑΝΣ

Διασταθμούς ὁδῶν Νίκης καὶ Ἐρμού.

Φωτογραφία παντός εἶδους

Μεγεθύνσεις χρωματισταὶ μὲ πασιέλ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ «ΕΛΛΑΣ»

(Ἐφημερὶς οἰκονομολογικῆ καὶ πολιτικῆς)

Ἐκδίδεται κατὰ Σάββατον

Δημοσιεύουσα πλουσίαν καὶ ἐπὶκαιρὸν οἰκονομολογικὴν ὕλην καὶ χρηματιστικὸν πῖνακα.

Ἰδιοκτῆτης καὶ Διευθυντῆς: Γ. ΚΑΤΣΕΛΙΑΝΗΣ

Συνδρομὴ ἔτησίᾳ: Ἐσωτερικὸν Δραχ. 20

Ἐξωτερικὸν Φρ. Χρ. 20

Γραφεῖον: Ἐν Ἀθήναις, ὁδὸς Σταδίου 54.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΒΕΤΙΑΣ»

Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ — ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 44

ΟΛΑ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΛΛ. ΠΥΡΡΕΠΙΘΕΡΕΙΟΥ

ΧΗΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Ἰδρυθεῖσα τῷ 1882

Μετοχικὸν κεφάλαιον Δρ. 3,000,000

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ — ΒΡΑΒΕΥΘΕΝΤΑ ΕΙΣ ΟΛΑ ΣΤΑ ΕΡΧΘΕΣΙΑΣ ΔΙΑ ΧΡΕΣΤΟΥ ΒΡΑΒΕΙΟΥ

Πυρρίτις καὶ Δυναμίτις ὁδῶν τῶν εἰδῶν. Φυσίγγια παντός ὄπλου. Θεϊκὸν ὀξύ. Νιτρικὸν ὀξύ. Ὑδροχλωρικὸν ὀξύ. Θεϊκὸς χαλκός. Θεϊκὸς αἰθέρης. Αντιπερνοσπορική, Στουπέτσιον, Σπάγια, Μολύβδωσαλῆνες.

Τιμαὶ ἀνεπίδεκτοι συναγωνισμοῦ.

“ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ,”

Ἐθνικὸν ὄργανον τῶν ἀπανταχοῦ Ἑλλήνων.

Ἰδρυθὲν τῷ 1901 διὰ μετοχῶν ὑπὸ Ἀντ. Σπηλιωτοπούλου διευθυντοῦ καὶ Θάνου Τζαβέλλα ἀρχισυντάκτου: Παρακολουθεῖ τὰ ἔθνηκά πράγματα ἐκ τοῦ συνέγγυς, ἔχει συνεργάτας τοὺς πατριωτικωτέρους καλὰ μὲν ἐν οἷς τοὺς τῶν κ. Καζάζη, Καραλίδου κλπ. οὐδαμῶς τῶν ἐν Ἑλλάδι πολιτικῶν μερίδων ἀνίχει, καὶ ἔχει γενικὴν κυκλοφορίαν ἐν ὅλῳ τῷ ἔθῳ Ἑλληνισμῶ.

Τιμὴ συνδρομῆς ἔτησίᾳ: ἐν τῷ Ἐσωτερικῷ Δραχ. 25. ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ φρ. 25.

Ἀπευθυντέον διὰ πάσαν αἰτησίαν:

Διεύθυνται ἐφημερίδος «Τὸ Κράτος»

Ἀθήναις

ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Μηνιαῖον Ἐπιστημονικὸν περιοδικὸν

Συντάκτης καὶ Διευθυντῆς

Σ. Γ. ΒΛΑΒΙΑΝΟΣ

Νευρολόγος καὶ ψυχίατρος

Γραφεῖα: 16 ὁδός Ζήνωνος 16 ἐν Ἀθήναις

Συνδρομὴ ἔτησίᾳ Δρ. 6: ἐξωτερικὸν φρ. 10. 6.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ: Ὑπνωτισμὸς, Πνευματισμὸς, ψυχοπαίδεωσις, Ὑγιεινὴ τοῦ πνεύματος, Ἐγκληματολογικὴ ἀνθρωπολογία, Ψυχοθεραπεία, Ἠλεκτροθεραπεία, Κοινωνιολογικὴ Φρενολογία, Ἰατροδικαστικὴ Ἱστορία τῆς Ψυχιατρικῆς, Φυσιολογικὴ Ψυχολογία κλπ. κλπ.

Η ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δηλοποιεῖ, ὅτι

σήμερον ἡμέραν Τρίτην καὶ ὥραν 10 π. μ. ἐνεργηθῆσεται ἐν τῷ καταστήματι αὐτῆς καὶ ἐνώπιον τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου, ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει, ἡ τετάρτη κλήρωσις τοῦ ἐκ δραχ. 20,500,000 δανείου τῆς, ἡ ὀρισμένη διὰ τὴν 1. Μαρτίου 1905.

Κατὰ τὴν κλήρωσιν ταύτην θέλουσιν ἐξαχθῆ ἐκ τῆς κληρωτικῆς 16 (δεκαεξ) ἀριθμοὶ δημολογίων μετὰ λαχοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Φεβρουαρίου 1905.

Ὁ Διοικητῆς

Σ. Στρέϊτ

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΕΘΝ. ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Διοίκησις τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος

Γνωστοποιεῖ

ὅτι ὁ ἀνάτατος ὄρος τῶν ἐπ' ὀνόματι ἐκάστου καταθέτου παρὰ τῷ Ταμιευτηρίῳ τῆς Τραπεζῆς καταθέσεων ἠξήθη εἰς δραχ. δισχιλίας (2,000) Καταθέσεις καὶ ἀποδόσεις ἐνεργοῦνται καθ' ἐκαστὴν μέγρι τῆς μεσημβρίας.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἐθν. Τραπεζῆς)